

Helsinki

Elämyksellinen ydinkeskusta

Ydinkeskustan maankäytön
kehityskuva 2032

Julkaisija | Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala
Kannen kuva | Camilla Bloom

Esipuhe

Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 lähtökohtana on 25.1.2021 kaupunginhallituksessa tehty päätös käveltävän keskustan kunnianhimoisesta laajentamisesta ja siihen liittyvistä käveltävyyttä parantavista toimenpiteistä. Työn tavoitteena on elämyksellisen ydinkeskustan vahvistaminen.

Helsingin uuden kaupunkistrategian 2021-2025 **Kasvun paikka** pohjalta on käynnistetty keskustan elinvoimaprojekti, jossa panostetaan käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan ja jossa kävelykeskustan kehitystä suunnitellaan nojautuen viime valtuustokauden valmisteluun. Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva tukee näitä tavoitteita.

Työpaikkamäärien ja -intensiteetin kasvun mahdollistaminen sekä kestävien kulkumuotojen priorisoiminen ovat ekologisesti kestävä keskustan perusta. Hiilineutraali Helsinki 2030 tavoitteet ovat lähtökohdina kehityskuvassa ja ne konkretisoituvat toteutettaviksi kehityskuvan toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa.

Maankäytön kehityskuva on esitetty seuraavalle 10 vuodelle. Se kokoaa yhteen alueella käynnissä olevat, merkittävät kaupunkiympäristön, liikenteen ja rakentamishankkeet sekä muut jo tunnistetut kehittämisen tarpeet. Siinä käsitellään ydinkeskustan ja sitä ympäröivän, käveltävän keskustan toiminnallista ja rakenteellista tulevaisuutta, sekä toimia, joilla vetovoimaa ja elämyksellisyyttä kasvatetaan. Kehityskuva tarkentaa ja konkretisoi myös 25.1.2021 kaupunginhallituksessa hyväksytyn keskustavision tavoitteita ja linjauksia.

Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva on laadittu kaupunkiympäristön toimialalla, tekijöinä Hanna Pikkarainen, Janne Prokkola, ja Otso Huhtala (asemakaavoitus) sekä Pihla Kuokkanen (liikenne- ja katusuunnittelu). Työskentelyyn ovat osallistuneet myös

Marjaana Yläjääski 15.5.2021 saakka ja Salla Hoppu (asemakaavoitus); Anna Böhling, Anu Lamminpää ja Aino Leskinen (kaupunkitilaja maisema).

Työn strategian suuntaisesta ohjaamisesta ovat vastanneet Rikhard Manninen, Marja Piimies, Reetta Putkonen, Jussi Luomanen, Sami Haapanen ja Pasi Rajala (maankäyttö ja kaupunkirakenne), Heikki Mäntymäki ja Meri Louekari (hallinto- ja tukipalvelut). Kehityskuvan laatimiseksi on tehty yhteistyötä kaupunginkanslian asiantuntijoiden kanssa (Outi Sääntti, Sirpa Kallio ja Katariina Baarman (kaupunginkanslia, aluerakentaminen) sekä Marja-Leena Rinkineva, Minna Maartola ja Laura Yrjänä (kaupunginkanslia, elinkeino-osasto)). Lisäksi on hyödynnetty kaupunginhallituksen 13.4.2022 hyväksymiä elinkeinopolitiikan tavoitteita maankäytölle.

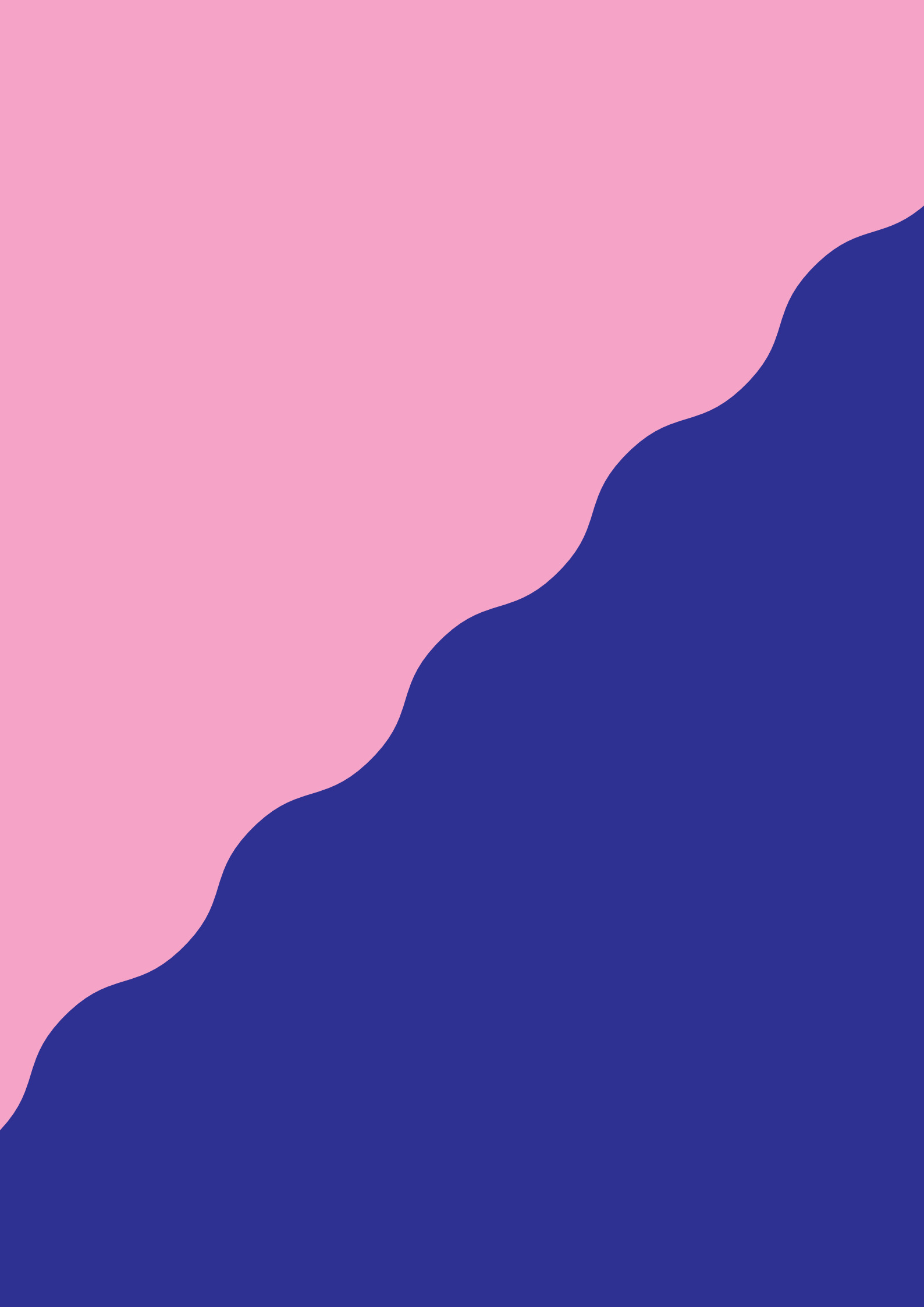
Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvaa on käsitelty Hely-työryhmässä sekä Helsingin seudun kauppakamarin kokouksissa vuosien 2021 ja 2022 aikana. Työryhmän jäsenet ovat antaneet sisältöön lukusia kommentteja ja parannusehdotuksia. Vielä on huomioitu kaupungin johtoryhmän ja kaupunkistrategian toimeenpanoa varten perustetun Viihtyisä kaupunki -ohjelmaryhmän syksyllä 2022 antamat evästyksiset työn valmistelulle. Tarkoituksena on maankäytön kehityskuvan pohjalta toteuttaa joillakin ydinkeskustan keskeisillä katualueilla, mm. Esplanadeilla, kävelyn edistämisen toimenpiteitä jo vuoden 2023 aikana.

Rakentavasta yhteistyöstä kiittäen,

1.11.2022

*Rikhard Manninen
Maankäyttöjohtaja*

*Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Kaupunkiympäristön toimiala
Helsingin kaupunki*

Sisältö

Tiivistelmä	7
1. Johdanto	8
1.1 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan tavoitteet ja tarkoitus	9
1.2 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan sisältö	12
1.3 Toimintaympäristöanalyysi maankäytön suunnittelun näkökulmasta	13
2. Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032	17
2.1 Kehityskuva	18
2.2 Kehittämishankkeiden tavoiteaikataulu	20
3. Kehittämisen toimenpiteet	21
3.1 Kehittämisen yleiset toimenpiteet	23
3.2 Keskustavision keskeisiin tavoitteisiin liittyvät kehityssuunnat ja toimenpiteet	27
3.3 Kehittämiskohteet teemoittain/alueittain	32
3.4 Päätöksenteko ydinkeskustan maankäytön kehityskuvaan liittyen	70
Lähteet	72

Kuva: Kuvatoimisto Kuvio Oy

Tiivistelmä

Elämyksellinen ydinkeskusta - ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032 on laadittu seuraavalle 10 vuodelle ja toimii maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemman suunnittelun pohjana. Se on perusta kaupunginhallituksen 25.1.2021 edellyttämälle kävelykeskustan ja käveltävän keskustan laajentamisen suunnittelulle. Kehityskuvassa käsitellään ydinkeskustan ja sitä ympäröivän, käveltävän keskustan toiminnallista ja rakenteellista tulevaisuutta, ja toimia, joilla vetovoimaa ja elämyksellisyyttä kasvatetaan yleiskävelyn, kaupunkistrategian ja aiemmin laaditun keskustavision (Khs 25.1.2021) tavoitteiden mukaisesti.

Ydinkeskustaksi mielletty alue on levittymässä nykyistä laajemmalle alueelle kaupunkikehityksen ja näköpiirissä olevien hankkeiden ansiosta. Käveltävän keskustan alue on laajentumassa aiemmin koetun keskustan reunan yli. Nyt laadittu kehityskuva osoittaa ydinkeskustaan kohdistettavien panostuksien merkityksen lisäksi entisten kantakaupungin reuna-alueiden muutoksen tärkeyden koko keskustan elinvoiman kasvattamisessa.

Kehityskuvassa tuodaan näkyväksi, miten nyt jo käynnissä olevat ja suunnitellut maankäytön ja kiinteistökehittämisen hankkeet tukevat keskustan kehittämistä, sekä mitä muita muutoksia tai toimenpiteitä on tehtävä tavoitteiden mukaisen kehityksen tukemiseksi. Kehityskuvassa esitetään useiden hankkeiden muodostama kokonaiskuva ja yhteisvaikutus, joka tarvitaan sekä kansallisen että kansainvälisen kilpailukyvyyn ja kiinnostavuuden kasvattamiseksi ja sitä kautta kaupunkitalouden vahvistamiseksi. Kokonaisuutta tarkastelemalla voidaan tuottaa tietoa kaupungin investointien priorisoinnin tueksi mm. tunnistamalla hankkeita, joilla keskustan elinvoiman kannalta on suurin merkitys.

Kehityskuva on strateginen karttaesitys, jossa esitetään tavoitteellinen ydinkeskusta ensisijaisine kehittämistarpeineen, ydinkeskustaa

laajentava käveltävä keskusta laajentumis-suuntineen sekä toiminnallisesti merkittävät alueet ytimen ulkopuolella, lähitulevaisuudessa voimakkaasti kehittyvät alueet sekä niiden kytkeminen ja kävely-yhteyksien parantaminen ytimeen ja ympäröivään kantakaupunkiin. Kehityskuvassa osoitetaan myös merkittävät kävely-yhteydet ytimestä rantaan ja houkutteleviin kohteisiin, keskustaa ympäröivät rantareitit ja jatkuvuuden parantamisen tarpeet.

Tarkemmat toimenpide-ehdotukset täydentävät kehityskuvakarttaa. Toimenpiteitä esitetään laajasti rakennettuun ympäristöön ja niiden toteuttamisen vastuu jakautuu osin kaupunkiympäristön toimialan ulkopuolelle esimerkiksi rahoituksen tai alueen hallinnan seurauksena. Ne konkretisoituvat erillisissä suunnitelmissa hanketasolla sekä yleisten alueiden että erillisten tonttikohtaisten sekä laajempien hankkeiden osalta. Toimenpide-ehdotukset sisältävät linjauksia yleisten alueiden osalta, joissa vastuutaho on kaupunki sekä laajempia tavoitteita toteuttavia linjauksia, joita tulee noudattaa myös yksityisissä hankkeissa. Toimenpide-ehdotukset jakaantuvat kolmeen osaan; yleisiin, keskustavision keskeisiin tavoitteisiin liittyvät sekä alue-/teemakohtaisiin toimenpiteisiin.

Yleisten alueiden osalta olennaista on keskustan kehittämisen, kunnostuksen ja ylläpidon investointien priorisoiminen, jolloin toimenpiteet voidaan varmistaa, aikatauluttaa ja muodostaa hankkeiksi. Yksityisten hankkeiden osalta tavoitetaan pääsemiseksi ovat olennaisia mm. keskustan monipuolisen toiminnallisen rakenteen ja elävän kivijalan varmistaminen, työpaikkamäärien ja intensiteetin kasvun mahdollistaminen. Toimenpiteissä on mukana mm. jo käynnistetyt yhteistyön kehittäminen keskustassa toimijoiden kesken ja ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen.

Kaikkien toimenpiteiden osalta edellytetään kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan arvojen vaalimista sekä Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman tavoitteiden toteuttamista.

1. Johdanto

1.1 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan tavoitteet ja tarkoitus

Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 tarkoituksena on muodostaa pohja ydinkeskustan maankäytön, yleisten alueiden ja liikennejärjestelyiden tarkemmalle suunnittelulle.

Ydinkeskustaksi mielletty alue on levittymässä nykyistä laajemmalle alueelle kaupunkikehityksen ja näköpiirissä olevien hankkeiden ansiosta. Käveltävän keskustan alue on laajentumassa aiemmin koetun keskustan reunan yli. Nyt laadittu kehityskuva osoittaa ydinkeskustaan kohdistettavien panostuksien merkityksen lisäksi entisten kantakaupungin reuna-alueiden muutoksen tärkeyden koko keskustan elinvoiman kasvattamisessa. Reuna-alueiden huolellinen suunnittelu, kehittäminen ja rakentaminen tuovat Helsingin keskustaan lisää liiketoimintaa, työpaikkoja, palveluita, laadukasta kaupunkitilaa sekä vahvistaa käveltävyyttä ja luontevia kävely-yhteyksiä yhä laajemmalla alueella.

Tavoitteena on tuoda näkyväksi useiden hankkeiden muodostama kokonaiskuva ja yhteisvaikutus, joka tarvitaan sekä kansallisen että kansainvälisen kilpailukyvyyn ja kiinnostavuuden kasvattamiseksi ja sitä kautta kaupunkitalouden vahvistamiseksi. Kokonaisuutta tarkastelemalla voidaan tuottaa tietoa priorisoinnin tueksi mm. tunnistamalla hankkeita, joilla keskustan elinvoiman kannalta on suurin merkitys. Kehityskuvassa tuodaan näkyväksi, miten nyt jo käynnissä olevat ja suunnitellut maankäytön ja kiinteistökehittämisen hankkeet tukevat keskustan kehittämistä, sekä mitä muita muutoksia tai toimenpiteitä on tehtävä tavoitteiden mukaisen kehityksen tukemiseksi.

Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva on seuraavalle 10 vuodelle laadittu strateginen karttaesitys, jossa esitetään tavoitteellinen ydinkeskusta ja sitä laajentava käveltävä keskusta ensisijaisine kehittämistarpeineen. Kehityskuvassa esitetään toimenpiteitä ja periaatteita, joilla yleiskaavan ja kaupunkistrategian

sekä aiemmin laaditun keskustavision (Khs 25.1.2021) mukaista tavoitetilaa on mahdollista toteuttaa. Kehityskuva on perusta kaupunginhallituksen 25.1.2021 edellyttämälle kävelykeskustan ja käveltävän keskustan laajentamisen suunnittelulle. Kaupunginhallituksen edellyttämiä, valtuustokaudella 2021-2025 toteutettavia kävelyn edistämisen toimenpiteitä on selvitetty omana hankkeenaan, kehityskuvan tavoitteiden pohjalta.

Lähtökohtana on Helsingin keskustan ainutlaatuisuuden vaaliminen ja vahvistaminen. Keskustaa kehitettäessä sen ominaispiirteitä vahvistetaan aina rakennetun ympäristön ja kaupunkikuvan arvot huomioon ottaen. Rakenteen tiivistäminen (kerrosalojen lisääminen, sisäpihojen kattaminen jne.) on mahdollista, jos samalla voidaan kehittää ydinkeskustan toiminnallisuutta ja palvelutasoa (eli liiketilat jne.) kaikkien kannalta (kulkuyhteydet esim. tontin sisäisten yhteyksien kehittäminen osana kokonaisuutta, maanalainen huolto ja kulkuyhteydet). Samalla varmistetaan viheralueverkoston riittävä kattavuus sekä julkisen tilan toiminnallisuus ja laatu. Kaiken kehittämisen ja muutosten edellytyksenä ja vetovoimaisuuden tavoitteiden lähtökohtana on ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävyys.

Työpaikkamäärien ja -intensiteetin kasvun mahdollistaminen sekä kestävien kulkumuotojen priorisoiminen ovat ekologisesti kestävä keskustan perusta. Hiilineutraali Helsinki 2030 tavoitteet ovat lähtökohtana kehityskuvassa ja ne konkretisoituvat toteutettaviksi kehityskuvan toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa.

Kehityskuva toteuttaa omalta osaltaan kuluvan valtuustokauden kaupunkistrategiaa (Kasvun paikka, Helsingin kaupunkistrategia 2021-2025).

Kaupunkistrategiassa keskusta ja siihen liittyvät tavoitteet on määritelty seuraavasti:

”Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on ainutlaatuinen rooli koko maan taloudessa. Keskusta on voimavara, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Teemme keskustasta houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.

Käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä sekä

kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä ja strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen. Hyödynnetään keskustan elinvoimaselvitystä pohjatietona projektiin ja huomioidaan houkuttelevuus eri vuodenaikoina.

Keskustan elinvoimaprojektiin kuuluu olennaisesti liikennejärjestelyiden kehittäminen keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi. Selvitämme aina kaupungin keskustan saavutettavuuteen vaikuttavien liikennehankkeiden kokonaisvaikutuksen. Toteutetaan ratkaisuja, joilla voidaan saada maanalaisia pysäköintilaitoksia nykyistä tehokkaammin käyttöön. Samalla huolehditaan huolto- ja jakeluliikenteen sujuvuudesta ydinkeskustassa. Jatkamme katu- ja kaivutöiden haittojen minimoimiseen tähtäävää hanketta.”

Keskustavisio

Tulevaisuuden keskusta keskustavisiossa:

- Houkutteleva, elämyksellinen ja kilpailukykyinen kansainvälisessä mittakaavassa
- Kaikkien keskusta
- Suomen merkittävin arvotihentymä
- Suomen tärkein työpaikka-alue
- Saavutettava kaikilla kulkumuodoilla
- Kävellään koettava
- Valtakunnan keskus

Tavoitteena on:

- Kehittää keskustan elinvoimaisuutta valtakunnan pääkeskuksena
- Vaalia kaupunkikuvan ominaispiirteitä ja ainutlaatuisuutta sekä kaikille avoimia aukioita, puistoja ja rantoja
- Laajentaa käveltävää keskustaa kunnianhimoisesti
- Kasvattaa keskustan kävijämääriä teemmällä oikeita toimia kaikkien keskustan houkuttelevuuden ja keskustaan tulemisen syiden tukemiseksi niitä näkemyksellisesti priorisoiden
- Ydinkeskustan laajentuminen/työssäkäyntialueen laajentuminen

VISIO

Toiminnot ja eriluonteiset osa-alueet
kytkeytyvät toisiinsa muodostaen
vahvan kokonaisuuden

Ainutlaatuisuus ja identiteetti
muodostuvat jatkumosta
sekä omien vahvuuksien
ja ominaispiirteiden
hyödyntämisestä

Uusi potentiaali täydentää,
laajentaa ja monipuolistaa
kantakaupunkia

VANHA

Menestyvä keskusta ja kanta-
kaupunki laajenee, kasvaa ja muuntuu
ajassa tasapainoisesti ja hallitusti,
ominaispiirteitään vahvistaen.

UUSI

Uusi potentiaali rikastuttaa
ja monipuolistaa keskustaa,
joka kytkeytyy entistä tiiviimmin
ja vähähiilisemmin sekä lähelle
että kauas.

UUSI

Kehittäminen perustuu kestävästi
pitkän aikavälin johdonmukaiseen
kehitykseen, jossa on varauduttu
ennakoiden tuleviin tarpeisiin,
haasteisiin ja riskeihin.

VANHA

Kuva: Jussi Hellsten

1.2 Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan sisältö

Kehityskuvakartassa esitetään tavoitteellinen ydinkeskusta ensisijaisine kehittämistarpeineen, ydinkeskustaa laajentava käveltävä keskusta laajentumissuuntineen sekä toiminnallisesti merkittävät alueet ytimen ulkopuolella, lähitulevaisuudessa voimakkaasti kehittyvät alueet sekä niiden kytkeminen ja kävely-yhteyksien parantaminen ytimeen ja ympäröivään kantakaupunkiin. Kartassa osoitetaan myös merkittävät kävely-yhteydet ytimestä rantaan ja houkutteleviin kohteisiin, keskustaa ympäröivät rantareitit ja jatkuvuuden parantamisen tarpeet.

Tarkemmat toimenpide-ehdotukset täydentävät kehityskuvakarttaa. Toimenpiteitä on esitetty laajasti rakennettuun ympäristöön ja niiden toteuttamisen vastuu jakautuu osin kaupunkiympäristön toimialan ulkopuolelle esimerkiksi rahoituksen tai alueen hallinnan seurauksena. Toimenpiteet konkretisoituvat erillisissä suunnitelmissa hanketasolla sekä yleisten alueiden että erillisten tonttikohtaisen sekä laajempien hankkeiden osalta.

1.3 Toimintaympäristöanalyysi maankäytön suunnittelun näkökulmasta

Helsingin ydinkeskusta on maan merkittävin liike-elämän, hallinnon, työpaikkojen sekä ainutlaatuisten kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen keskittymä. Helsingin keskusta-alue on maan suurin työpaikkakeskittymä yli 110 000 työpaikallaan. Alueella on noin kolmannes koko kaupungin ja viisi prosenttia koko maan työpaikoista.

Työpaikkojen lisäksi keskustaan houkuttelee runsaasti kävijöitä maan ainutlaatuisin kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden tarjonta. Viime vuosien aikana erityisesti kulttuuritarjonta ja tapahtumien merkitys on entisestään lisääntynyt ja tämä kehitys näyttäisi edelleen jatkuvan. Helsingin kaupunki-strategiassa on tuotu esille tapahtumallisuuden merkitys kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoiman vahvistajana. Myös kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa halutaan edistää. Em. toiminnot samoin kuin pelkkään oleiluun ja viihtymiseen liittyvät alueet limittyvät osin kaupan toimintojen kanssa, mutta muodostavat myös omia keskittymiään. Keskustalle on tyypillistä eri toimintojen kirjo ja sekoittuminen keskenään niin alueittain kuin rakennuksittainkin.

Keskusta-alue on laajasti valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Keskustan julkiset ulkotilat, puistot, aukiot ja kadut, ovat koko Suomen yhteinen olohuone. Merellisyys ja julkinen kaupunkitila ovat merkittäviä tekijöitä myös keskustan houkuttelevuuden ja sitä kautta elinvoiman kannalta.

Keskusta ei ole muuttumaton. Helsingin keskustan alueella on parhaillaan käynnissä useita hankkeita, jotka valmistuessaan lisäävät alueen elinvoimaa merkittävästikin seuraavan vuosikymmenen aikana. Ydinkeskusta myös laajenee käynnissä olevien

hankkeiden myötä. Yksittäisetkin hankkeet muokkaavat lähiympäristöään ja kasvattavat alueen houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta. Myös keskustan ympärille, kantakaupunkiin on syntymässä uusia painopistealueita. Lisäksi käynnissä olevat raideliikenteen hankkeet tulevat entisestään parantamaan yhteyksiä kantakaupungin sisällä ja sen lähi-alueille. Pyöräliikenteen kehittämishankkeet sekä katujen peruskorjaukset selkeyttävät ja sujuvoittavat liikkumisympäristöä.

Pandemialla on ollut laajoja vaikutuksia koko maan palvelusektorin kannattavuuteen. Helsinki ei ole tästä jäänyt syrjään. Keskustan kävijämäärät ovat väliaikaisesti laskeneet. Käytössä olleet liikkumis- ja kokoontumisrajoitukset ovat vaikuttaneet ihmisten liikkumiseen ja kulutustottumuksiin. Puistojen, keskustan merellisyyden sekä aukioiden merkitys on korostunut. Lukuisia uusia kehitys- ja rakennushankkeita on kuitenkin vireillä. Hankkeita on aloitettu epävarmoisakin olosuhteissa. On edelleen yrityksiä ja palveluja, joille keskustasijainti on olennaista eikä sille ole vaihtoehtoja. Myös valtion panostukset omien toimintojensa kehittämiseen ovat pysyneet hyvällä tasolla: Kansallismuseon laajennus, Valtioneuvoston tilojen uudistaminen sekä sitoutuminen Arkkitehtuuri- ja Designmuseon hankkeeseen kertovat keskustan merkityksestä.

Vaikka työnteon ennustetaan laajamittaisemmin siirtyvän osittaiseen etätyöhön, on keskustan alueella käynnissä lukuisia hankkeita toimitilojen modernisoinniksi. Keskustan vahvuus kasvaa entisestään toimitilamarkkinoiden polarisoituessa ja monipaikkaisen ja etätyön yleistyessä. On myös merkkejä toimitilaväljyyden kääntymisestä kasvuun. Työpaikkojen ennustetaan pysyvän keskustassa, toisten työpaikkojen ja monipuolisten palvelujen läheisyydessä, parhaan

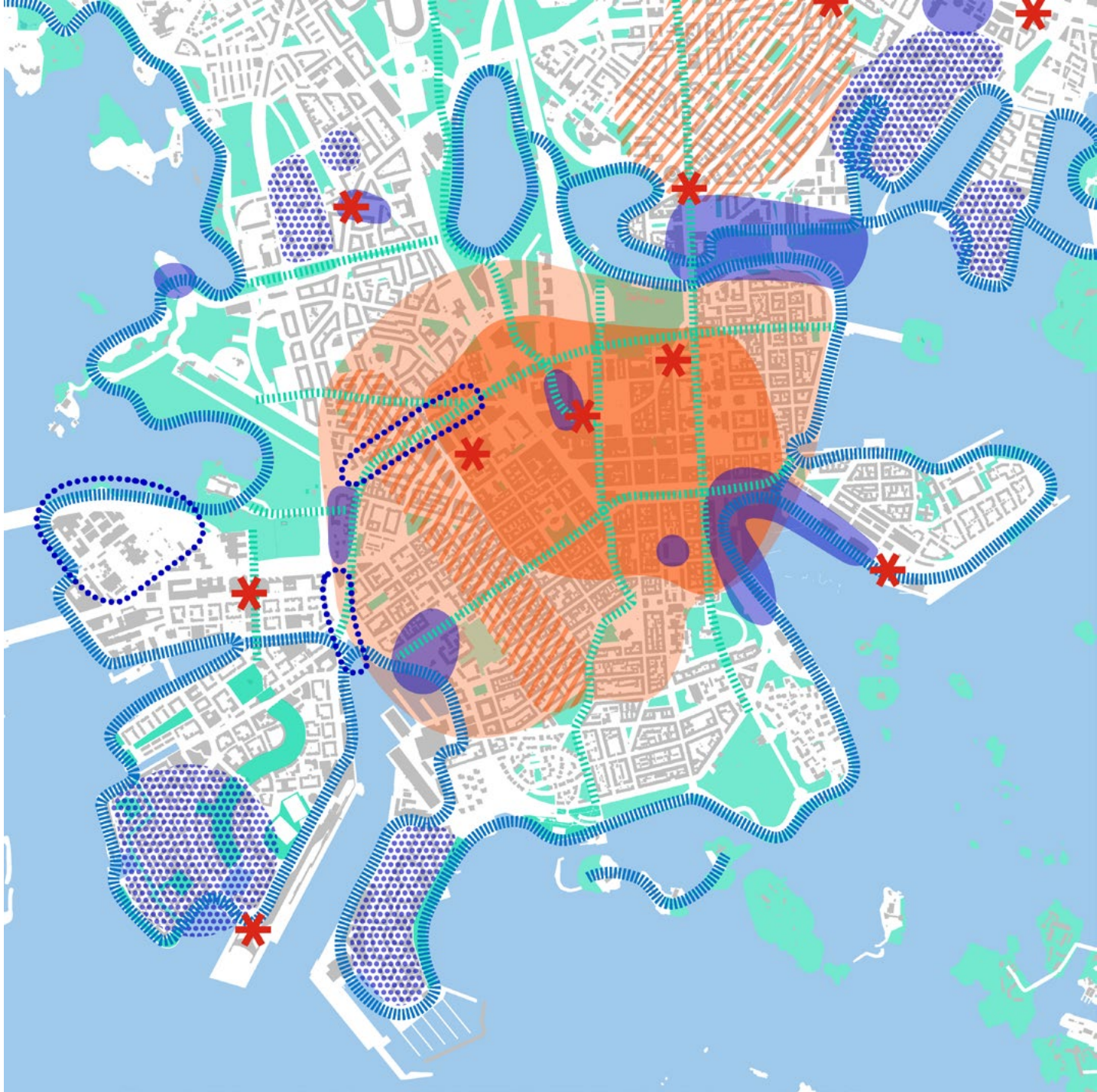
saavutettavuuden äärellä. On ennustettu, että monipaikkainen työnteon kulttuuri tulee lisäämään päivittäisten keskustaan saapuvien työntekijöiden määrää, koska toimitiloissa ei ole enää omia työpisteitä, vaan jokainen paikka täytetään paremmalla tehokkuudella. Mikäli ennuste toteutuu, tulee kysyntä palvelusektoria kohtaan keskustojen alueella kasvamaan. Monipaikkainen työ tulee mahdollistamaan liikkumisen ajankohtien väljentymisen ruuhka-aikojen ulkopuolelle.

Kaupan murros verkkokaupan myötä tulee muuttamaan ydinkeskustan liikkeiden tarjontaa. Keskustan vetovoima ja erityislaatuisuus perustuu kuitenkin moniin, toisiaan täydentäviin asioihin. Kaupallisten palvelujen konseptien monipuolisuus keskustassa tulee mahdollistaa.

Liikkumistottumukset ja -tavat voivat muuttua nopeastikin, mikä vaikuttaa kaupunkitalan käyttöön. Käsillä oleva ilmastokriisi tulee vääjäämättä vaikuttamaan kaikkeen. Ilmas-

tonmuutos lisää kaupunkivihreän merkitystä mm. lämpösaarekeilmiön torjumisessa ja hulevesien imeyttämisen kautta. Kulutustottumusten uskotaan siirtyvän tuotteiden kuluttamisesta palvelujen kuluttamiseen. Palvelurakenteen muuttuminen ja uudet toiminnalliset konseptit voi avata uusia mahdollisuuksia, joita ei vielä pystytä näkemään tai ennustamaan. Monipuolinen, joustavasti arvokasta kiinteistökantaansa hyödyntävä keskusta pystyy parhaiten vastaamaan myös näihin muutoksiin luomalla miellyttävän ja ainutlaatuisen kaupunkikokemuksen.

Viereisen sivun kartassa on esitetty kehityskuvan pohjaksi ydinkeskustan ja sitä ympäröivän käveltävän keskustan tavoitteellinen aluerajaus, toiminnallisesti merkittäviä alueita ja tulevaisuuden kehittämisalueita sekä kävelyyn liittyviä olennaisia toimintoja.

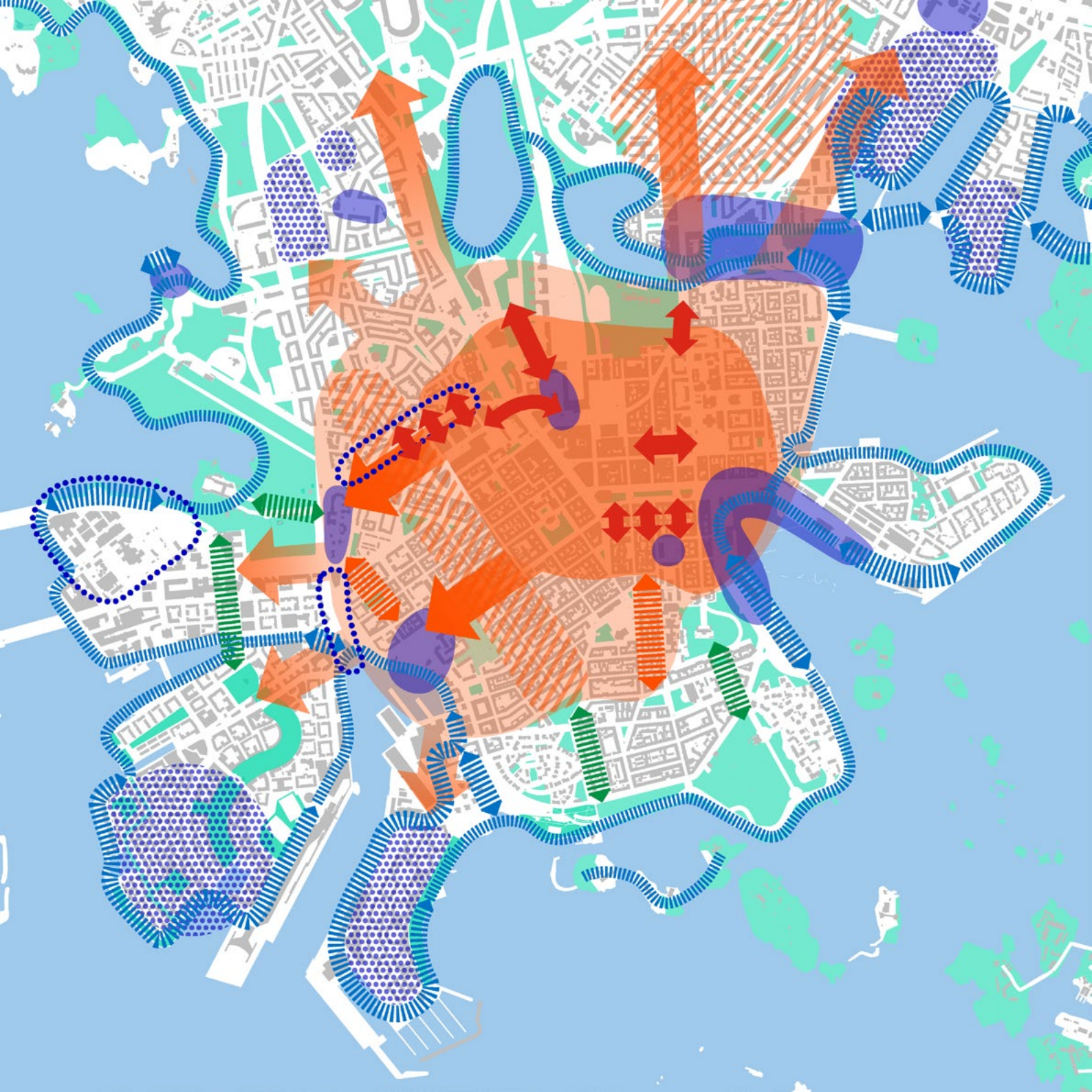
Tulevaisuuden tavoitettiin liittyvät, toiminnallisesti merkittävät alueet ja toiminnot

- Ydinkeskusta
 - Käveltävä keskusta
 - Toiminnallisesti vahva, omaleimainen alue ytimen ulkopuolella
 - Ydinkeskustan toiminnallisuuden kannalta merkittävät kehittämissankkeet
 - Ydinkeskustaa ympäröivät, rakentuvat asuinpainotteiset alueet
- Maankäytön kehittämistarve
 - Puisto /vihalue
 - Merellinen kävely-yhteys rannan tuntumassa tai sen läheisyydessä
 - Joukkoliikenteen solmukohtat, matkustajasatamat (kävelijävirrat kerääntyvät ja hajaantuvat kaupunkirakenteeseen)
 - Tärkeimmät keskustan läpi kulkevat viher- / virkistysyhteydet

Kuva: Laura Dove

2. Ydinkeskustan maankäytön kehityskuva 2032

2.1 Kehityskuva

Kehityskuvakarttaan on merkitty tavoitteellinen ydinkeskusta ensisijaisine kehittämistarpeineen, ydinkeskustaa laajentava käveltävä keskusta laajentumissuuntineen sekä toiminnallisesti merkittävät alueet ytimen ulkopuolella, lähitulevaisuudessa voimakkaasti kehittyvät alueet sekä niiden kytkeminen ja kävely-yhteyksien parantaminen ytimeen ja ympäröivään kantakaupunkiin. Kartassa on osoitettu myös merkittävät kävely-yhteydet ytimestä rantaan ja houkutteleviin kohteisiin, keskustaa ympäröivät rantareitit ja jatkuvuuden parantamisen tarpeet.

Ydinkeskusta

Käveltävä keskusta

Toiminnallisesti vahva, omaleimainen alue ytimen ulkopuolella

- Varmistettava nykyinen elävyys, toiminnallisuus ja käveltävyys

Puisto / viheralue

- Puistot merkittävänä osana käveltävää keskustaa ja vetovoimakohteina

Ydinkeskustan toiminnallisuuden kannalta merkittävät kehittämishankkeet

- Uusi toimitilarakentaminen ja/tai merkittävien julkisten ulkotilojen kehittäminen

Ydinkeskustaa ympäröivät, rakentuvat asuinpainotteiset alueet

- Uusi asuinpainoitteinen rakentaminen ja julkisten ulkotilojen kehittäminen
- Lähitulevaisuuden uutta asuinpainoitteista kaupunkirakennetta

Maankäytön kehittämistarve

- Tavoitetila edellyttää maankäytön kehittämistä, ml. yhteydet alueen läpi

Vahvistettava ydinkeskustan suunta/alue

- Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen
- Muun estevaikutuksen poistaminen, vetovoiman synnyttäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen

Laajenemissuunta ydinkeskustan ja kehitettävien alueiden välillä

- Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen
- Liikenteen ja muiden estevaikutuksen vähentäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen

Käveltävän keskustan kytkeytyminen ympäristöönsä

- Kävely-yhteyden vahvistaminen (kivijalat, estevaikutus)
- Laadukkaan kävely-ympäristön jatkuminen käveltävän keskustan ulkopuolelle

Kivijalkakortteleiden kävely-yhteys

- Vaalittavat/vahvistettavat kävely-yhteydet
- Kivijalan elävyyden suuri merkitys matkan varrella

Kävely-yhteys puistoalueille

- Vaalittavat/vahvistettavat kävely-yhteydet puistoihin kävelykeskustaa laajentaen

Merellinen kävely-yhteys rannan tuntumassa tai sen läheisyydessä

- Nykyiset ja vahvistettavat kävelyreitit kohokohtineen ja toimintoineen jatkavat käveltävää keskustaa, ja liittävät kantakaupunkia ydinkeskustaan

Vahvistettava merellinen kävely-yhteys rannan tuntumassa tai sen läheisyydessä

2.2 Kehittämishankkeiden tavoiteaikataulu

3. Kehittämisen toimenpiteet

Keskustavision toteutumisen toimenpide-ohjelma kartan rajaamalla alueella

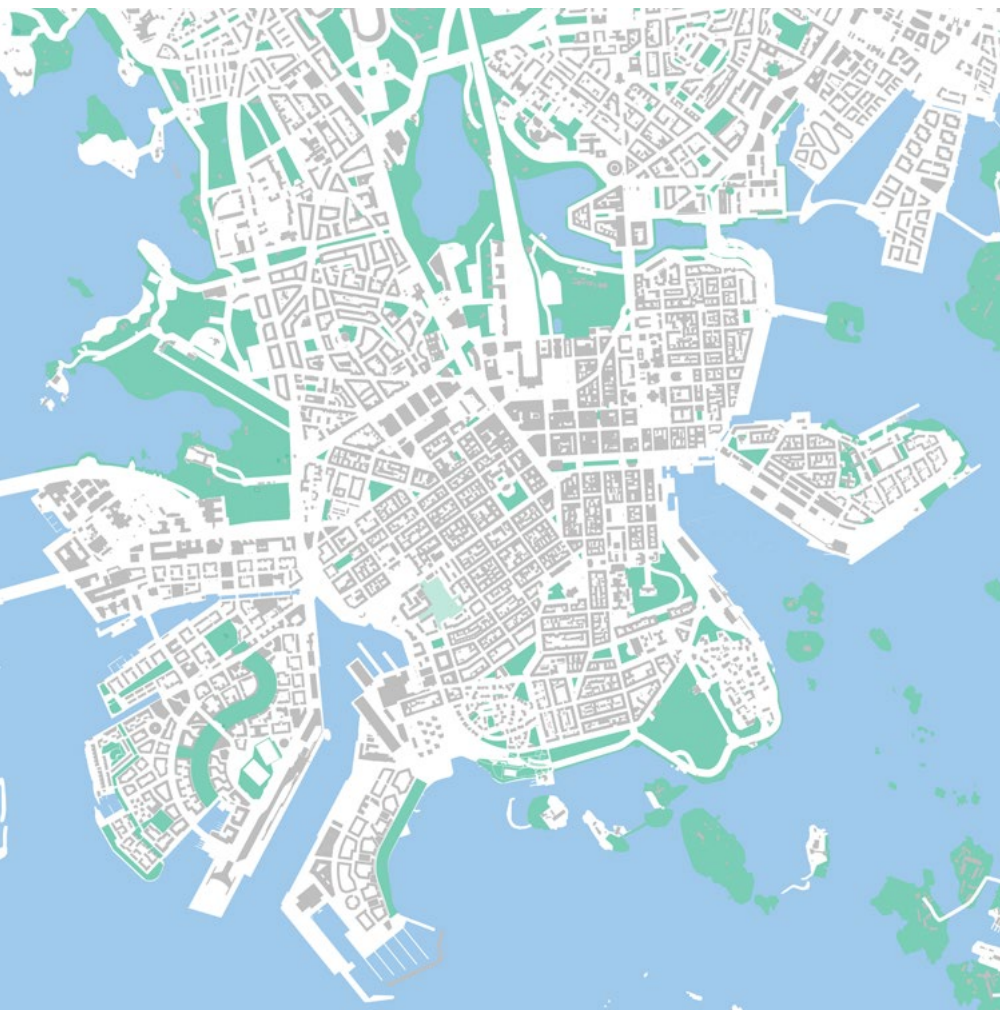
Kehityskuvaa täydentävät tarkemmat toimenpide-ehdotukset, jotka jakaantuvat kolmeen osaan: Yleisiin, keskustavision keskeisiin tavoitteisiin liittyviin sekä teema-/aluekohtaisiin kehittämistoimenpiteisiin.

Yleisten alueiden osalta olennaista on keskustan kehittämisen, kunnostuksen ja ylläpidon investointien priorisoiminen, jolloin toimenpiteet voidaan varmistaa, aikatauluttaa ja hankkeistaa. Yleisten alueiden osalta kehittämistoimenpiteissä noudatetaan kaupungin linjauksia ja ohjeita.

Yksityisten hankkeiden osalta olennaisia tavoitteita ovat mm. keskustan monipuolisen toiminnallisen rakenteen ja elävän kivijalan varmistaminen, työpaikkamäärien ja intensi-

teetin kasvun mahdollistaminen, mm. nykyisinkin suunnittelua ohjaavat yleiskaavan määräys kivijalan toimitiloista ja konversioperiaatteet (osa kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamista) sekä muut ydinkeskustan kehittämisen periaatteet. Keskustan houkuttelevuuden ja elinvoimaisuuden tukemiseen ja kasvattamiseen liittyen on myös tarpeen määritellä muitakin periaatteita, jotka edesauttavat monipuolisen rakenteen säilymistä ja mahdollistavat 24/7-kaupungin tavoitteita.

Kaikkien toimenpiteiden osalta edellytetään kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan arvojen vaalimista sekä Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelman tavoitteiden toteuttamista.

3.1 Kehittämisen yleiset toimenpiteet

3.1.1 Keskustan kehittämiseen liittyvien yleisten alueiden investoinnit

- Sovittava jatkossa, miten ja millä alueella hankkeita katsotaan kokonaisuutena (ydinkeskustan rajausta täydennettävä tiettyjen hankkeiden alueilla)
- Hankkeiden priorisointi ja aikataulutaminen, yksittäisten hankkeiden ja niihin liittyvien päätösten vaikutukset kokonaisuuteen huomioiden.

3.1.2 Yhteistyö kiinteistönomistajien / toimijoiden kanssa

- Yhteistyötavan rakentaminen (Hely-ryhmässä), käytäntöjen ja tavoitteiden laatiminen yhteisesti
- Kaikkien keskustan alueella toimivien tahojen sitoutuminen yhteisesti sovittuihin linjauksiin

3.1.3 Ohjelma toiminnallisille konsepteille

- Osana Hely-ryhmän toimintaa luodaan kaupunkiyhteinen ohjelma toiminnallisille konsepteille, joissa yhdistetään liike-, ravintola-, kulttuuri- ym. toimintaa kokeiluihin ja väliaikaisiin järjestelyihin. Kaupunkistrategian mukaan tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Tapahtumallisuus edistää myös kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoimaa.

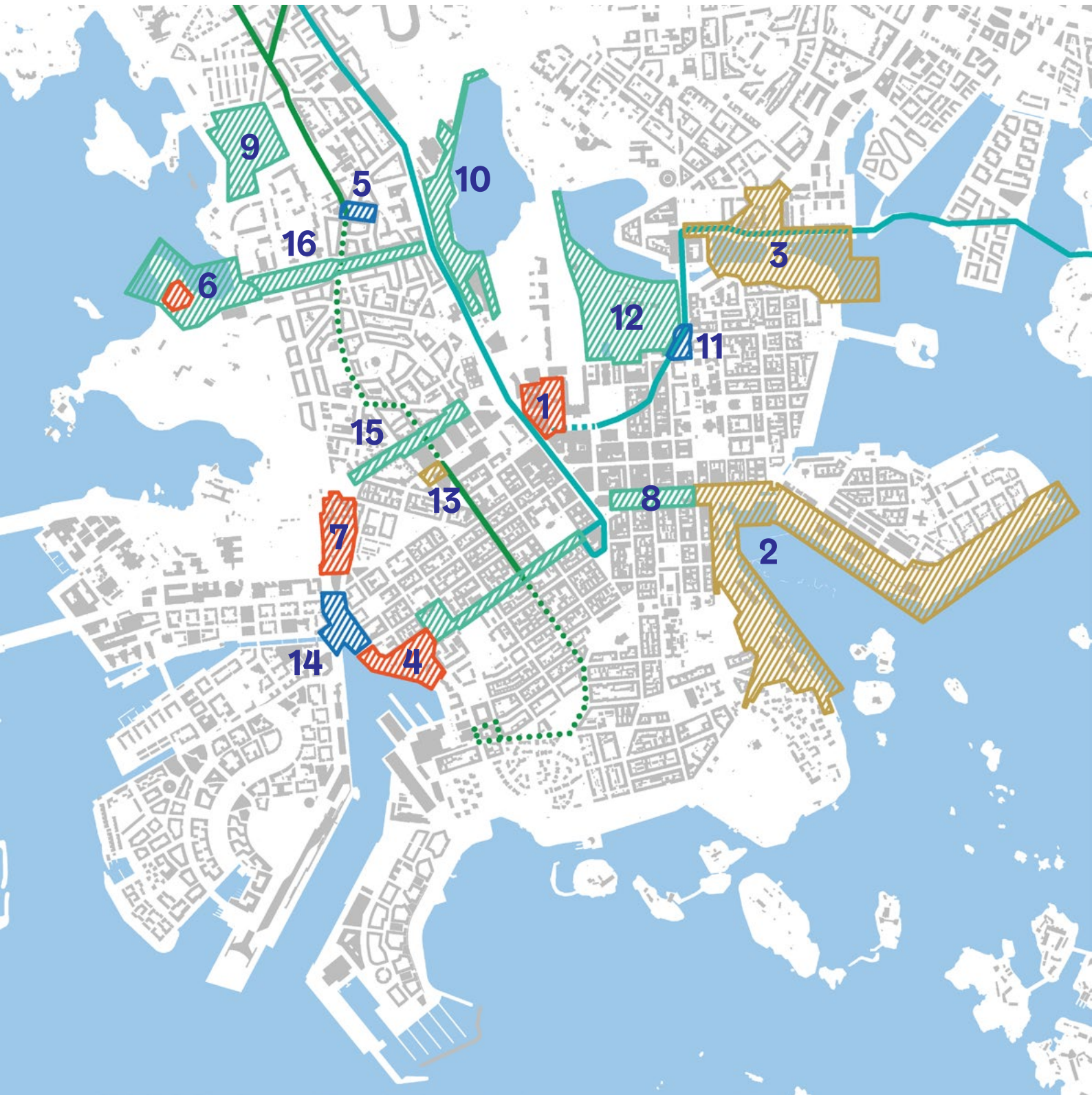
3.1.4 Linjaukset yleisten alueiden osalta

- Kaupunkistrategian mukaan julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisätään oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin.
- Keskusta-kantakaupungin yleisten alueiden käytön linjaukset
- Kävelyn edistämisen linjaukset
- Puurivien täydennysistuttamisen ja uudistamisen periaatteet

3.1.5 Linjaukset kaikkien hankkeiden osalta

- Yleiskaavan määräys rakennusten ensimmäisten kerroksen liike- ja muista toimitiloista (1. kerroksen rakennuskielto)
- Työpaikkamäärien ja intensiteetin kasvun sekä tavoitteen toiminnallisesta monipuolisuudesta varmistamalla riittävä toimitilamäärä (konversioperiaatteet -> kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistaminen)
- Ydinkeskustan kehittämisen periaatteet (ml. kortteleiden läpikulku mahdollisuudet)
- Keskustan houkuttelevuuden ja elinvoimaisuuden tukemiseen ja kasvattamiseen (24/7 kaupungin tavoitteet) liittyen periaatteet hotellien sijoittumiselle mahdollistaen monipuolisten toimintojen ylläpitämisen sekä erilaisia toimintoja ilman, että ne aiheuttavat häiriötä muille (majoitus jne.)
- Kaupunkikuvallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen vaaliminen
- Hiilineutraali Helsinki 2030 -tavoitteet

3.1.1 Keskustan kehittämiseen liittyviä, keskeisiä investointeja

Liikennehankkeet
Infrastruktuuri- ja puistohankkeet
Yksityiset hankkeet
Kaupungin merkittävät hankkeet

• • • kaupunkiraitiotie (nykyinen)
— kaupunkiraitiotie (suunniteltu)
— pikaraitiotie (suunniteltu)

**Suunnitteilla olevat hankkeet:
(kylk-päätös asiasta, alueen kehittäminen/kaavoitus käynnissä)**

1 Elielinaukio

2 Eteläsatama

3 Hakaniemenranta (kaava voimassa)

4 Hietalahdenranta (+ Bulevardin peruskorjaus)

5 Töölöntori

6 Taivallahden kylpylä (+ Sigurd Frosteruksen puisto)

7 Marian kasvuyrityskampus

8 Esplanadin sekaviemäröinnin eriyttäminen ja puiden uusiminen

9 Sibeliuksen puisto

10 Hesperian puisto, Hakasalmen puisto ja Karamzininranta

11 Helsingin yliopiston metroaseman uusi sisäänkäynti

12 Kaisaniemen puisto

13 Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus

**Tulevaisuuden mahdollisia hankkeita:
(suunnittelua ei vielä aloitettu eikä päätöksiä vielä ole)**

14 Länsilinkin ympäristön kehittäminen

15 Rautatiekatujen ympäristön kehittäminen

16 Hesperian esplanadi

Raitiotiehankkeet

Käynnissä olevat hankkeet:

- Kruunusillat-raitiotie Hakaniemestä Laajasaloon

Suunnitteilla olevat hankkeet:

- Kruunusillat-raitiotien jatko Hakaniemestä Kaivokadun kautta Länsisatamaan
- Vihdintien pikaraitiotie (Mannerheimintiellä)
- Läntisen kantakaupungin raitiotie (Töölön ja Kampin läpi)

3.1.2 Yhteistyö kiinteistönomistajien / toimijoiden kanssa

Kansliapäällikkö päätti 1.9.2021 asettaa valtuustokaudeksi 2021-2025 Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän edustajien yhteistyöryhmän ydinkeskustan elinvoiman vahvistamiseksi (HELY). Työryhmän puheenjohtajana toimii elinkeinojohtaja ja työryhmän asioiden valmistelusta vastaa eri alojen asiantuntijoista koostuva sihteeristö, joka muodostuu kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja aluerakentamisyksikön sekä kaupunkiympäristön toimialan edustajista ja tarvittaessa muista myöhemmin kutsuttavista kaupungin tai elinkeinoelämän asiantuntijoista.

HELY-työryhmän tehtävänä on mm. määrittellä kaupungin ja elinkeinoelämän toimijoiden yhteinen tahtotila, jonka pohjalta ydinkeskustaa kehitetään, kartoittaa keskeiset kehittämistarpeet alueen elinvoiman

vahvistamiseksi ottaen erityisesti huomioon uuden kaupunkistrategian kirjaukset, edistää kaupunkistrategiassa 2021-2025 ja Elinkeinopolitiikan maankäytölle asettamat tavoitteet (nk. ELMA) -ohjelmassa esitettyjen ydinkeskustaa koskevien linjausten ja toimenpiteiden toteutumista sekä ohjata kaupunginhallituksen 25.1.2021 päättämien periaatteiden ja toimenpiteiden mukaisesti kävelykeskustan laajentamiseen tähtäävää jatkosuunnittelua. Työryhmä laatii toimenpidesuunnitelma vuosien 2021-2022 aikana toteutettavista nopeista sekä pidemmän aikavälin kehittämistoimenpiteistä ydinkeskustan elinvoiman vahvistamiseksi.

Keskustavision vuorovaikutuksen kokonaisuus toimii lähtökohtana alueen kehittämisessä.

Kuva: Aamos Kantola

3.2 Keskustavision keskeisiin tavoitteisiin liittyvät kehityssuunnat ja toimenpiteet

3.2.1 Monipuoliset kaupalliset palvelut ja sujuva asiointiympäristö

Kehityssuunnat:

- Tilarakenne muodostaa toiminnallisen ja jatkuvan kokonaisuuden
- Käveltävyys ja yhteydet keskustan sisällä, maanalaisten ja -päällisten reittien ja tilojen muodostama kokonaisuus
- Keskustan saavutettavuus kaikilla kulku-
muodoilla
- Tilarakenne joustaa, on monipuolinen, mahdollistaa monipuolisen toiminnan, tiloja on riittävästi ja keskenään erilaisia
- Kivijalka liiketilana, säilytetään nykyiset kivijalkaliiketilat

Keinot:

- Toimenpiteet käveltävyyden ja kävelyreittien jatkuvuuden edistämiseksi (sis. myös detaljitason ratkaisuja), erityisesti

keskiössä rakenteelliset kivijalkakadut, miten kävelyä edistetään ja priorisoidaan

- Maanalaiset yhteydet, pysäköinti ja tilat tukemaan ja täydentämään maanpäällistä rakennetta ja toimintoja -> Kehitetään maanalaisten pysäköinnin kokonaisuutta, käytettävyyttä, orientoitavuutta ja toimivia yhteyksiä kävelyreitteihin ja palveluihin
- Nykyiset kivijalan liiketilat säilyvät, kaavoitetaan uutta yritysten tarpeita palvelevaa kivijalkatila uudisrakentamisen yhteydessä täydentämään olemassa olevaa rakennetta käveltävän keskustan alueella ja laajenemisalueella -> hankkeiden yhteydessä, kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistaminen
- Onko kiinteistöille porkkanoita kivijalan liiketilojen suhteen?
- Osoitetaan paikkoja esim. lippakioskeille -> väline/aikataulu?

3.2.2 Keskustan työpaikkamäärien kasvattaminen

Kehityssuunnat:

- Seudulla toimitilan kokonaismäärän ennustetaan kasvavan hitaasti, mutta samalla sen nähdään keskittyvän entistä voimakkaammin hyvin saavutettaviin ja vetovoimaisiin sijainteihin. Helsingin keskustan merkitys työpaikkakeskittymänä korostuu entisestään, kun tarkasteluun otetaan mukaan ydinkeskustan reuna-alueet: tarkasteltaessa kaupunginosa-alueittain Helsingin työpaikkakeskittymiä 20 suurimmasta keskittymästä 16 sijaitsee kantakaupungissa tai sen lähiympäristössä.
- Toimitilan määrää lisätään hyvin saavutettavissa, vetovoimaisissa sijainneissa (katso kartta), jonka lisäksi nykyistä toimitilaa modernisoidaan. Tällä varmistetaan, että toimitilarajonta on monipuolista ja riittävää koko laajentuvalla keskustaalueella.
- Toimistojen työpaikkaväljyyden odotetaan laskevan, mikä tarkoittaa, että pienempään tilaan mahtuu enemmän työntekijöitä mahdollistaen suuremman tuottavuuden tiiviimmässä tilassa.
- Kivijalka toimitiloina: tarjoaa joustavasti tiloja palvelu- yms. yrittäjille (= työpaikkoja).
- Rooli valtakunnan keskuksena - maan hallinto / kirkot / yliopistot keskustassa.

Kantakaupungin toimitilan kaavoitus

Laajenevan kantakaupungin toimitilan kaavoitus

Keinot:

- Linjaukset toimitilojen riittävästä määrästä ja kivijalan liike- ja muista toimitiloista (yleiskaava, ELMA) -> kantakaupungin asemakaavojen ajantasaisuuttaminen, varmistetaan aina hankekaavoituksen tai poikkeamisten yhteydessä.
- Keskustaa laajentavat kehityshankkeet, uuden rakentamisen paikat varataan toimitilaa priorisoiden.
- Huippusaavutettavat sijainnit (ydinkeskusta) varataan vain työpaikkaintensiivisille toimintoille.
- Onko porkkanoita toimitilan uudistajille/modernisoijille?
- Toimitilan riittävyyden lisäksi panostettava kaupunkitilan laatuun, jotta keskusta pysyy edelleen kansainvälisestikin houkuttelevana.

3.2.3 Keskustan houkuttelevuuden ja elämyksellisyyden vahvistaminen

Kehityssuunnat:

- Vahvistetaan keskustan ainutlaatuisuutta ja erityisyyttä sen ominaispiirteistä käsin (merellisyys, puistot, kulttuuriympäristöt, kaupunkielämä, ilta- ja yöelämä)
- Kivijalkaliikkeet, kahvilat ja ravintolat niiden katutilaan avautuvine toimintoineen (terassit ja ns. shopfrontit) vaikuttavat merkittävästi kaupungissa liikkumisen kokemukseen ja sitä kautta myös keskustan houkuttelevuuteen.
- Ilta- ja yöajan palvelujen runsas lisääminen monipuolistaa palvelutarjontaa ja palvelisi erilaisia elämänrytmejä. Lisäksi yöaikaan auki olevat palvelut ja toiminnot lisäävät koettua turvallisuutta ympäristössään. Tällaisten toimintojen lisääminen on paikoin mahdollista ydinkeskustassa koska keskustassa on alueita, joilla ei ole lainkaan asuinrakennuksia. Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittäminen on myös yksi kaupunkistrategiassa esitetty tavoite.
- Keskustan kulttuuripalvelujen vahvistaminen, kulttuuritapahtumien mahdollis-

taminen myös ulkotiloissa.

- Kaikkien keskusta: suunnitellaan paikkoja leikkiin, liikkumiseen ja loikoiluun, kaikille.
- Kaikille avoimen kaupunkitilan säilyminen, julkisia tiloja ei kaupallisteta tai yksityistetä liikaa. Tarvitaan ulkotilaa lyhytaikaisille tapahtumille ja omaehtoiselle oleskelulle ja toiminnalle. Puistot ja aukiot eivät ole keskustan täydennysrakentamisen paikkoja. On huomioitava, että puistojen ja kaupunkivihreän rooli ilmastonmuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen kannalta on merkittävä.
- Toiminnallinen konseptointi (pop-upit, kausitoiminnot eri vuoden- ja vuorokauden aikoina ja muut tilapäiset toiminnot) lisää houkuttelevuutta.

Keinot:

- Yleisten alueiden investointien kokonaisuutena arvioidut, priorisoidut hankkeet (Luontevien ja viihtyisien kävelyympäristöverkostojen kehittäminen ja vahvistaminen, merelliset kävelyreitit, yhteydet lähisaariin, kävelyreittien jatkuvuuden parantaminen)
- Kaupunkiyhteinen ohjelma toiminnallisille konsepteille (ks. Yleiset toimenpiteet).
- Kehitetään ja säilytetään kivijalan ja kävely-ympäristön palvelutarjontaa: säilytetään nykyiset kivijalkaliiketilat, kaavoitetaan uutta kivijalkatilaa. Keskeisillä alueilla palvelut osoitetaan ensisijaisesti tonttimaalle. Samalla etsitään sopivia paikkoja kioskeille ja muille julkiseen ulkotilaan sijoittuville palveluille.
- Ilta- ja yöelämä: Keskustaan osoitetaan alueita, joissa ei häiriintyviä toimintoja
- Kaupunkikuvan eli rakennusten, keskeisten puistojen, tärkeiden aukioiden ja katutilojen suojelu kulttuuriympäristön vaalimiseksi -> kaavoitus ja alueiden kunnostus
- Tarvitaan myös oleskelun mahdollistavia yleisiä palveluja (esim. kaupunki-WC:t). Osoitetaan paikat tarvittavalle määrälle. -> Edellyttää investointeja

3.2.4 Asumisen lisääminen laajenevan kantakaupungin alueella ja alueiden monipuolisen toiminnallisen rakenteen säilyminen

Kehityssuunnat:

- Asuminen on osa keskustan monipuolisia toimintoja käveltävän keskustan alueella, mutta ydinkeskustassa priorisoidaan muita toimintoja ennen asumista.
- Varmistetaan palveluverkon tarpeet kaupunkirakenteessa.

Keinot:

- Asumisen kaavoitus laajenevaan kantakaupunkiin -> käynnissä
- Mahdollistetaan asuinrakennusten pienimuotoinen täydentäminen (ullakko-rakentaminen, korotukset siellä missä mahdollista) -> aina hankkeiden kautta, kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistaminen
- Y-tonttien riittävä määrä, kaavoitetaan lisää, ei konvertoida olemassa olevia -> väline?

3.3 Kehittämiskohteet teemoittain/alueittain

Keskustan alueiden kehittäminen

3.3.1 Nykyisen ydinkeskustan käveltyvyyden vahvistaminen	34
3.3.2. Kävely-ympäristö Eteläesplanadilta etelään, liittäminen osaksi aktiivista liikekeskustaa	39
3.3.3. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma	43
3.3.4. Ydinkeskustan ulkopuolisten, toiminnallisesti vahvojen alueiden ominaispiirteiden ja toiminnallisuuden vaaliminen ja vahvistaminen	44

Ydinkeskustan laajeneminen kehittämisalueille

3.3.5 Eteläsataman ympäristön suunnittelu osaksi käveltyvää keskustaa	47
3.3.6 Kävely-yhteyden vahvistaminen Hakaniemeen, Kaisaniemenkadun ja Hakaniemensillan parantaminen	50
3.3.7 Baanan ja Rautatiekatujen ympäristön maankäytön kehittäminen / sujuvat yhteydet alueen poikki	54
3.3.8 Marian kampuksen liittäminen osaksi liikekeskustaa	59
3.3.9 Hietalahdenrannan liittäminen osaksi liikekeskustaa, Bulevardin kehittäminen	62

Käveltyvän keskustan laajenemissuunnat ja kävely-yhteydet

3.3.10 Vaalittavat ja vahvistettavat kävely-yhteydet kävelykeskustaa laajentaen	66
3.3.11 Rantareitin jatkuvuuden vahvistaminen ja julkisen ulkotilan kehittäminen	68

Kehittämiskohteiden karttojen merkinnät esittävät asiat periaatteellisella tasolla ja yhteyksinä eivätkä ole sijainniltaan tarkkoja.

- **Keskustan merkittävä aukio**
- **Kävelävyyden kehittäminen**
 - Kävelyn olosuhteiden ja kävely-yhteyksien kehittäminen ja parantaminen
- **Kehittämishanke**
 - Merkittävien julkisten ulkotilojen kehittäminen
 - Sisältää osin rakentamista
- **Merkittävä puisto**
- **Käveltävän keskustan laajentaminen**
- **Joukkoliikenteen solmukohtat, matkustajasatamat (kävelijävirrät kerääntyvät ja hajaantuvat kaupunkirakenteeseen)**
- **Olemassa oleva / tulevaisuuden elämyksellinen kohde**
- **Merkittävä ydinkeskustan suunta/alue**
 - Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen
 - Muun estevaikutuksen poistaminen, vetovoiman synnyttäminen
 - Kävely-yhteyden vahvistaminen
- **Merkittävä ydinkeskustan kävely-yhteys**
- **Vahvistettava/merkittävä kävely-yhteys eri alueiden välillä**
- **Kivijalkakortteleiden kävely-yhteys**
 - Vaalittavat/vahvistettavat kävely-yhteydet
 - Kivijalan elävyyden suuri merkitys matkan varrella
- **Korttelin sisäinen kävely-yhteys**
- **Kävely-yhteys puistoalueille**
- **Merellinen kävely-yhteys rannan tuntumassa tai sen läheisyydessä**
- **Tärkeä näkymäsuunta**

3.3.1 Nykyisen ydinkeskustan käveltävyyden vahvistaminen

- Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja kortteleiden sisäpihojen avoimuuden ja kortteleiden läpikuljettavuuden kehittäminen
- Kävelyliikenteen vahvistaminen, aukoiden ja kävelyalueiden välisten yhteyksien vahvistaminen
- Liittyminen keskustan huoltotunneliin hankkeiden yhteydessä
- Kaupunkikuvallisen siluetin säilyttäminen
- Kortteleiden täydennysrakentaminen em. tavoitteiden täytyessä
- Maanalaisten yhteyksien ja liiketilan kehittäminen ja laajentaminen
- Muun liikenteen erottelu kävelystä ja vähentäminen pääkävelyreiteillä
- Kävelyn vahvistamisen keinoja tutkitaan tarkemmin ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.
- Selvitetään valtuustokaudella 2021-2025 toteutettavia kävelyn edistämisen toimenpiteitä ja kokeilujen mahdollisuuksia.

Vahvistettava suunta/alue:

- Rautatieasemalta Töölönlahdelle
- Rautatientorilta Kamppiin
- Rautatieasemalta Eteläsatamaan
- Rautatientorilta Hakaniemeen
- Aleksin vetovoiman kehittäminen itään
- Liikenneaukion kehittäminen (Elielin aukio) ja vetovoimaisen kävely-ympäristön rakentaminen
- Kaupallisen vetovoiman synnyttäminen

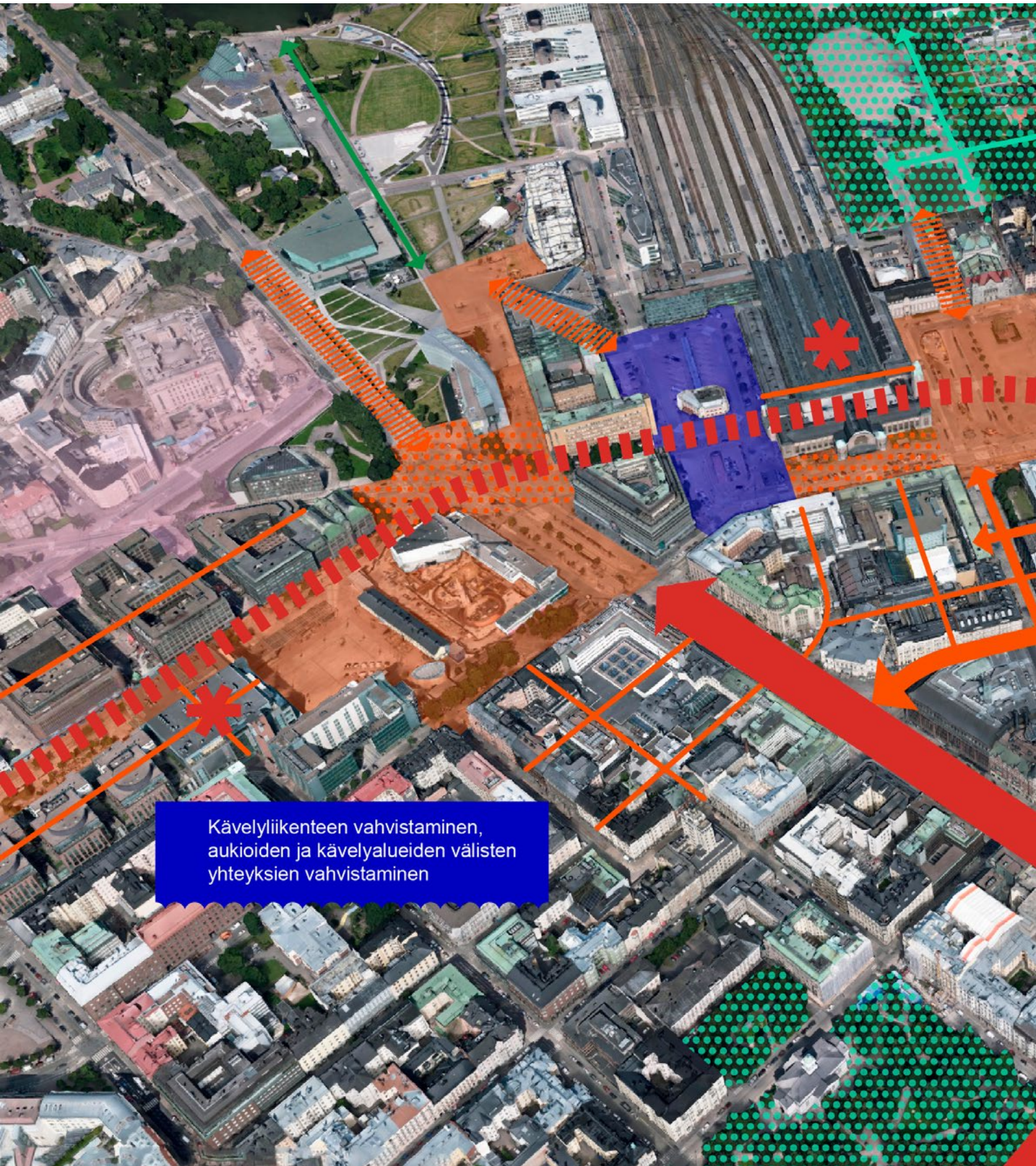
Kuva: Jussi Hellsten

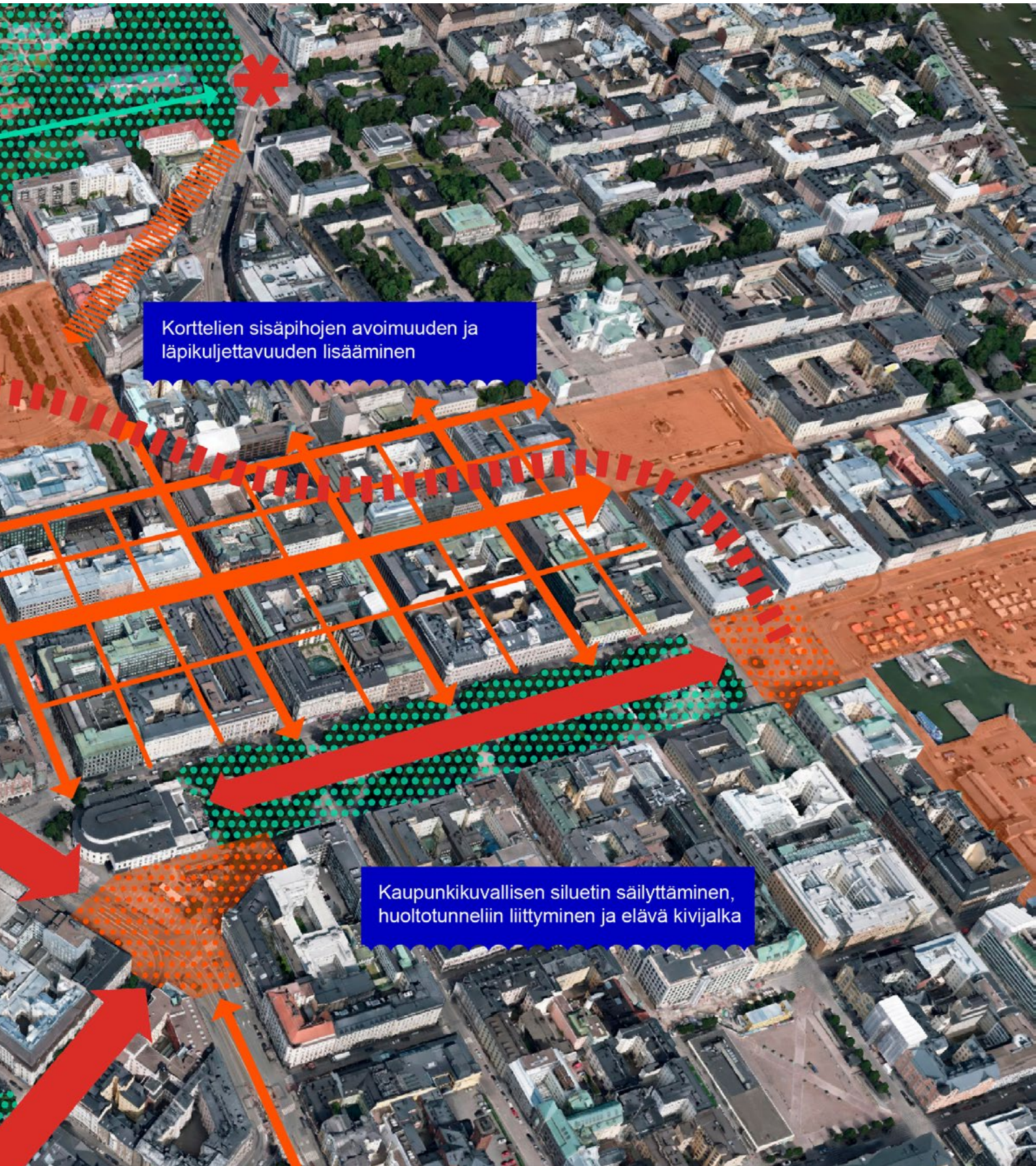
Kuva: Kari Palsila

Nykyisen ydinkeskustan käveltävyiden vahvistaminen

Kävelyliikenteen vahvistaminen, aukoiden ja kävelyalueiden välisten yhteyksien vahvistaminen

Korttelien sisäpihojen avoimuuden ja läpikuljettavuuden lisääminen

Kaupunkikuvallisen siluetin säilyttäminen, huoltotunneliin liittyminen ja elävä kivijalka

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33](#).

3.3.2. Kävely-ympäristö Eteläesplanadilta etelään, liittäminen osaksi aktiivista liikekeskustaa

- Aktiivinen kivijalka varmistettava muutoksissa, katujen kulmat!
- Sisäpihojen käyttö kivijalkatoimintaa tukien
- Liikenteen estevaikutuksen vähentäminen
- Muun estevaikutuksen vähentäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen, kävelijälle visuaalinen viesti yhteydestä ja jatkuvuudesta
- Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen
- Muun estevaikutuksen poistaminen, vetovoiman synnyttäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen liikekeskustasta Kaartinkaupunkiin ja Kasarmintorille
- Selvitetään valtuustokaudella 2021-2025 toteutettavia kävelyn edistämisen toimenpiteitä ja kokeilujen mahdollisuuksia.

Kuva: Susa Junnola

Kävely-ympäristö Eteläesplanadilta etelään, liittäminen osaksi aktiivista liikekeskustaa

Kasarmintorin kesäterassi ja toiminnalliset muutokset:

- Väliaikaiskokeilujen kautta ratkaisut
- Torin liikerakennuksen asemakaava, kivijalan avoimuus

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33](#).

Kuva: Tapio Haaja

3.3.3. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan tueksi tehdään ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma.
- Tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva keskustan liikenteen nykytilanteesta ja tulevasta kehityksestä. Nykytilanteen kuvauksessa huomioidaan sekä suunnitelman valmistumishetken tosiasiallinen nykytilanne että ns. BAU-nykytilanne, joka jo sisältää joka tapauksessa tapahtuvaksi oletettuja liikenneverkkoja ja maankäytön muutoksia.
- Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa analysoidaan liikkumisen nykytilaa keskustassa ja tunnistetaan keskeisimmät kehittämistarpeet eri alueilla ja eri liikkumistavoilla.
- Osana työtä käydään vuoropuhelua keskustan toimijoiden erilaisista tarpeista ja tavoitteista keskustassa liikkumisen osalta. Vuoropuhelun tulokset otetaan suunnitelmassa huomioon ja toimenpiteet, joista vallitsee erilaisia mielipiteitä perustellaan myös suhteessa käytyyn vuoropuheluun.
- Lopputuotoksena laaditaan toimenpideohjelma, jossa liikenteen investoinnit kohdistetaan kokonaisuuden kannalta tehokkaimpiin toimenpiteisiin oikea-aikaisesti. Toimenpideohjelmassa huomioidaan ydinkeskustan muut kehittämistarpeet ja -tavoitteet siten, ettei merkittäviä liikennejärjestelyjä ajoiteta tapahtuviksi ennen kuin niiden onnistumisen edellytykset ovat olemassa.
- Työn lähtökohtana on huolehtia keskustan saavutettavuudesta kaikilla kulkumuodoilla.
- Henkilöautoliikenteen osalta huomioidaan keskustan isot maanalaiset pysäköintilaitokset ja niiden saavutettavuus henkilöautoilla.
- Logistiikan osalta tarkastellaan erityisesti keskustan huoltotunnelin käytettävyyttä.
- Joukkoliikenne perustuu jo aikaisemmin päätettyyn periaatteeseen, jossa keskustaan saapuva joukkoliikenne pitkällä aikavälillä siirtyy jonkin verran nykyisestä raiteille.
- Pyöräliikenteen osalta lähtötietona on kantakaupungin tavoiteverkko.
- Kävelyn osalta nojaututaan ydinkeskustan maankäytön kehityskuvaan ja kävelyn edistämisohjelmaan.
- Liikennejärjestelmäsuunnittelussa arvioidaan paitsi ydinkeskustaan saapuvalla ja sieltä lähtevälle liikenteelle aiheutuvat vaikutukset myös vaikutukset liikenteelle suunnitelma-alueen lähialueella.
- Selvitetään jo liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisvaiheessa kävelyn edistämisen toimenpiteitä ja kokeiluja toteutettavaksi valtuustokaudella 2021-2025.

3.3.4. Ydinkeskustan ulkopuolisten, toiminnallisesti vahvojen alueiden ominaispiirteiden ja toiminnallisuuden vaaliminen ja vahvistaminen

A. Fredrikinkatu lähikortteleineen

- Nykyisen elävyyden vaaliminen, sekoittunut rakenne
- Kivijalan suuri merkitys, 1. kerroksen toimijat myös sisäpihan puolella elävöittäjinä
- Läntisen kantakaupungin raitiotie Eiran ja Töölön välille Fredrikinkatua pitkin ja tähän liittyvä liikennejärjestelyjen kehittäminen lähikortteleissa.
- Enemmän tilaa kivijalan avautumiselle katutilaan, esim. parkletratkaisut

B. Korkeavuorenkatu kauppakatuna ja reitinä keskustasta rantaan

- Elävä, sekoittunut rakenne, toimitilojen säilyttäminen
- Kivijalan vahvistaminen
- Kävelyn olosuhteet

C. Kallio

- Nykyisen elävyyden vaaliminen, sekoittunut rakenne
- Kivijalan suuri merkitys
- Kävelyn olosuhteet, yhteyksien jatkuminen
- Kävely-ympäristön laatu, selvitys ja case-esimerkki, syksy 2021

D. Kivijalkakorttelien elävyyden ja kävely-yhteyksien kehittäminen Hietalahdentorilta Marian kampukselle

- Elävä, sekoittunut rakenne, toimitilojen säilyttäminen
- Kivijalan vahvistaminen
- Kävelyn olosuhteet

Kuva: Heidi Strömberg

Kuva: Lauri Rotko

3.3.5 Eteläsataman ympäristön suunnittelu osaksi käveltvää keskustaa

Kaupunkistrategian mukaan Eteläsatamasta ja Makasiinirannasta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Sataman toiminnan keskittäminen avaa mahdollisuuden Makasiinirannan maankäytön täysimääräiselle kehittämiselle. Makasiiniranta kaavoitetaan uusien laadukkaiden julkisten ulkotilojen alueeksi, joka kytkeytyy luontevasti osaksi ympäristöään vahvistaen myös Kaartinkaupungin vetovoimaa.

Havis Amandan aukion ja sen lähiympäristön liikennetarkastuksia tarkastellaan osana satamaratkaisua ja Kauppatorin asema-kaavaa. Tarkastelussa ovat muun muassa torin toiminnot ja viihtyisyys, kävelyalueiden yhtenäisyys ja kävely-yhteyksien jatkuvuus (reitit alueelle ja alueen läpi) sekä merellisyyden lisääminen.

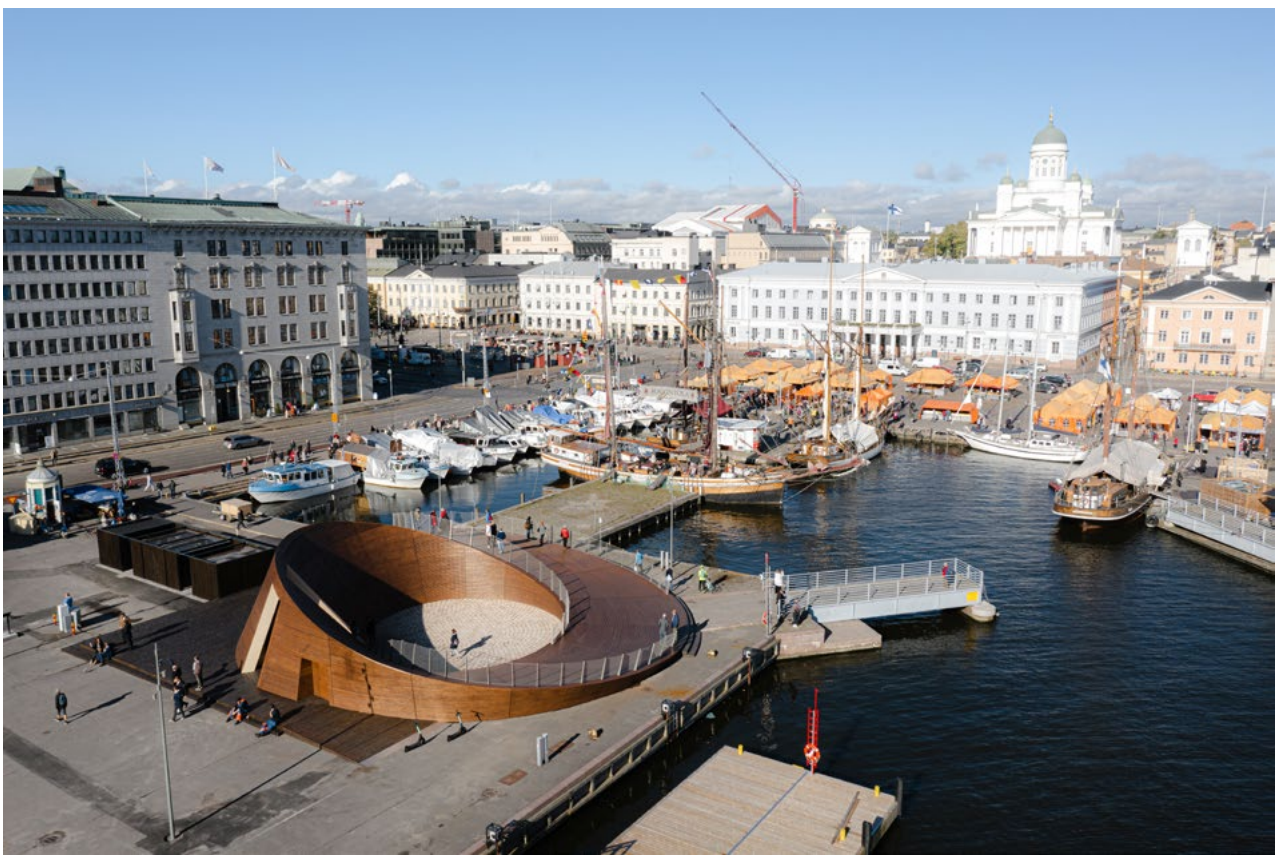
Katajanokanlaiturin kytkeytyminen osaksi ydinkeskustan kävelyaluetta. Yhteyksiä tarkastellaan alueen kaavoituksen yhteydessä.

Rantareittiä suunniteltaessa huomioidaan: suljettujen alueiden avaaminen julkisiksi ranta-alueiksi, rantareitin jatkuvuus, merelliset palvelut ja toiminnot, kaupallisen ja epäkaupallisen oleskelun mahdollisuus ja kaikkien ikäryhmien viihtyminen.

Ranta-alueiden viihtyisyyden parantaminen, autojen ja suljettujen satamatoimintojen tilan osoittaminen ihmisille, monin paikoin rähjäisen ilmeen kohottaminen, vetovoimaisien keskustamaisten toimintojen osoittaminen uudisrakentamisella sekä katutason aktiivisuus ja avoimuus (toiminnallinen ja rakenteellinen).

Esplanadin kävelyolosuhteiden parantaminen edistää Eteläsataman kytkeytymistä ydinkeskustaan.

Kuva: Pyry-Pekka Kantonen

Eteläsataman ympäristön suunnittelu osaksi käveltävää keskustaa

Vanhan Kauppahallin ja Lyypekin-laiturin toiminnot ja yhteydet

Kytkeytyminen Kasarmitoriin ja Kaartinkaupungin katuihin

Arkkitehtuuri- ja designmuseo keskustan uutena destinaatiokohteena sekä museon julkiset ulkotilat ja edusaukio, Makasiinirannan rakentaminen

Makasiinirannan julkiset ulkotilat, katu-tason toiminnot sekä vaihtoehtoiset yhteydet esim. kortteleiden läpi.

Puiston ja meren välisen toiminnallisen yhteyden kehittäminen

Rantareitin sijoittuminen laituritasoon ja jatkuvuus Kaivopuistoon

Uusi arkkitehtuuri- ja designmuseo

Esplanadin akseli, itä-länsi-suuntainen yhteys

Kytkeytyminen Torikortteleihin ja Aleksille

Kauppatorin ja siihen liittyvien aukiotilojen viihtyisyyden ja toiminnallisuuden parantaminen

Allas Sea Pool

Katajanokanlaiturin kytkeytyminen keskustan suuntaan, rakentamisen potentiaali ja laadukkaan kävely-ympäristön sekä maantason toiminnallisuuden suunnittelu

Rantareitin jatkuvuus, rantojen avoimuus ja merelliset palvelut

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33.](#)

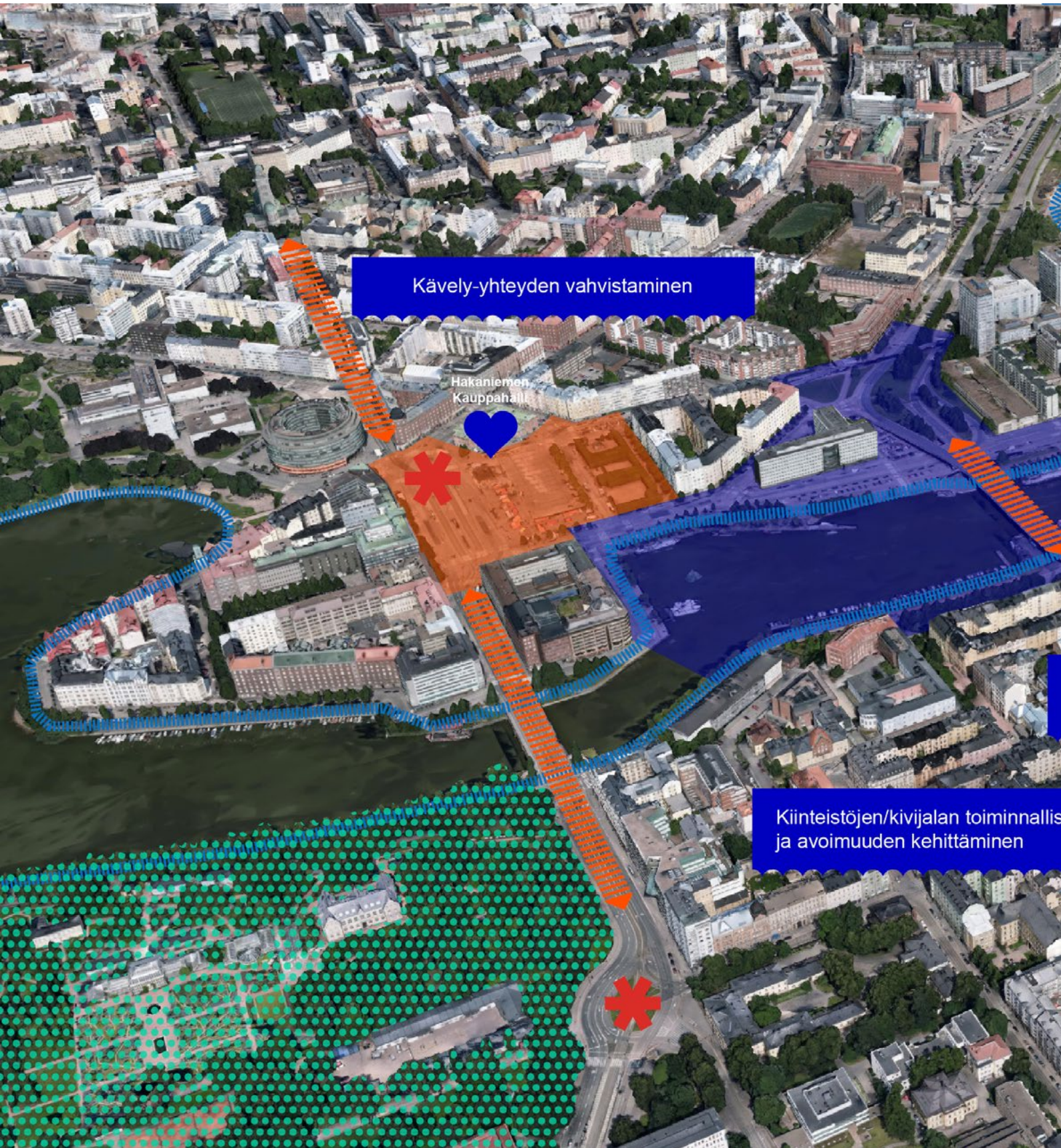
Kuva: Harris-Kjisik Oy, VSU maisema-arkkitehdit Oy sekä Arkkitehtitoimisto OPUS Oy, Veera Tolvanen, Matti Wäre, Benjamin Schulman

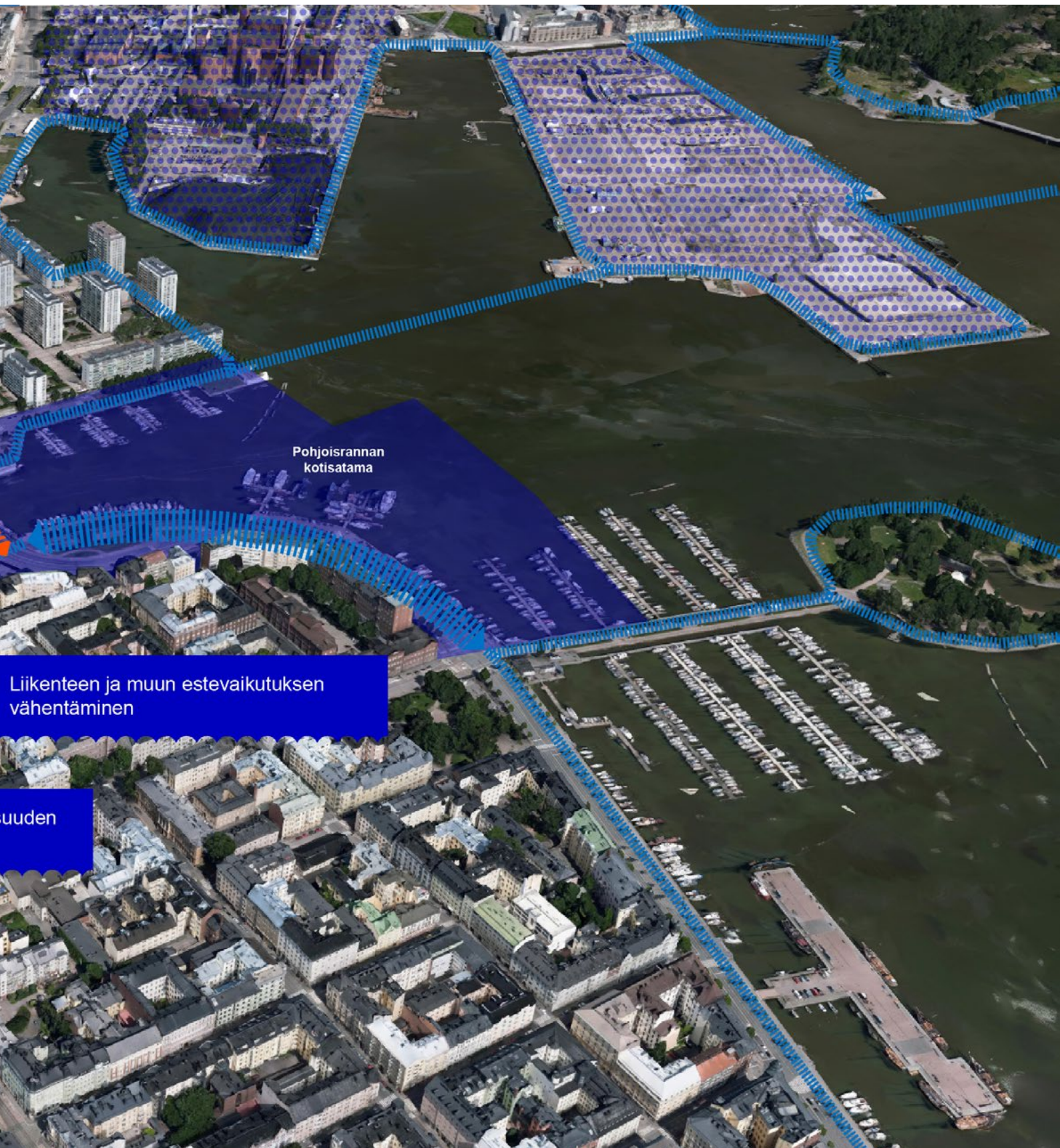
3.3.6 Kävely-yhteyden vahvistaminen Hakaniemeen, Kaisaniemenkadun ja Hakaniemensillan parantaminen

- Hakaniemen alueen monipuolisia palvelujen tarjontaa vahvistetaan yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa
- Hakaniementorin kehittäminen jatkuu. Hakaniemen halli avautuu uudella tavalla kohti toria
- Hallin huolto rakennetaan maan alle
- Hakaniemenranta rakennetaan valoisaaksi oleskelun alueeksi. Uusien asuin-kortteleiden kivijalkoihin varmistetaan tiloja ravintoloille sekä muille liiketiloille.
- Rantaan rakennetaan vetovoimainen kansainvälisesti kiinnostava hotelli
- Kruunusilltojen rakentaminen tuo Hakaniemeen uusia matkustajia Kruunuvuorenrannasta ja Laajasalosta
- Uusi Hakaniemensilta liittää jalankulun ja pyöräilyn yhteydet nykyistä huomattavasti sujuvammin Siltavuorensalmen yli.
- Rantareittiä vahvistetaan Hakaniemenrannasta Sörnäistenrannan ja Nihdin suuntaan
- Kruununhaan Kotisatama rantareitin varrella mahdollistaa lisää palveluja kaupunkilaisille
- Helsingin yliopiston pohjoinen sisäänkäynti liittää metron paremmin Kruunuhakaan ja Kaisaniemenpuistoon
- Unioninakselin jatkuvuutta vahvistetaan
- Kaisaniemenkadun ja Unioninkadun kehittämistä suunnitellaan Kruunusillatraitiotien jatkon yleissuunnittelun yhteydessä.
- Hakaniemen ja keskustan välistä yhteyttä Pitkänsillan, Unioninkadun ja Kaisaniemenkadun kautta kehitetään tärkeänä kävely-yhteytenä ja osana pyöräliikenteen tavoiteverkkoa.

Kävely-yhteyden vahvistaminen Hakaniemeen, Kaisaniemenkadun ja Hakaniemensillan parantaminen

Pohjoisrannan kotisatama

Liikenteen ja muun estevaikutuksen vähentäminen

uuden

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33.](#)

3.3.7 Baanan ja Rautatiekatujen ympäristön maankäytön kehittäminen / sujuvat yhteydet alueen poikki

- Baana säilyy laadultaan nykyisen tasoisena pyöräilyn yhteytenä
- Töölönlahden kulttuuripalvelujen tiivistymän sekä Marian kampuksen ja länteen laajentuvan kantakaupungin yhteyttä vahvistetaan Baanaa ja Rautatiekatujen ympäristöä kehittämällä
- Rautatiekatujen ympäristöä kehitetään kaupunkitilan ehdoilla.
- Uusia rakentamisen mahdollisuuksia selvitetään toiminnallisesti monipuolista kaupunkirakennetta tukevaa toimistorakentamista sekä kivijalkaliiketiloija varten.
- Elielinaukion rakentamisen myötä bussi-liikenne siirtyy Kampin terminaaliin
- Kampin joukkoliikenneterminaalin liikenteen sujuvuus turvataan
- Entisen satamaradan estevaikutusta vähennetään selkeyttämällä kävelyn yhteyksiä Baanan yli pohjoiseen ja länteen

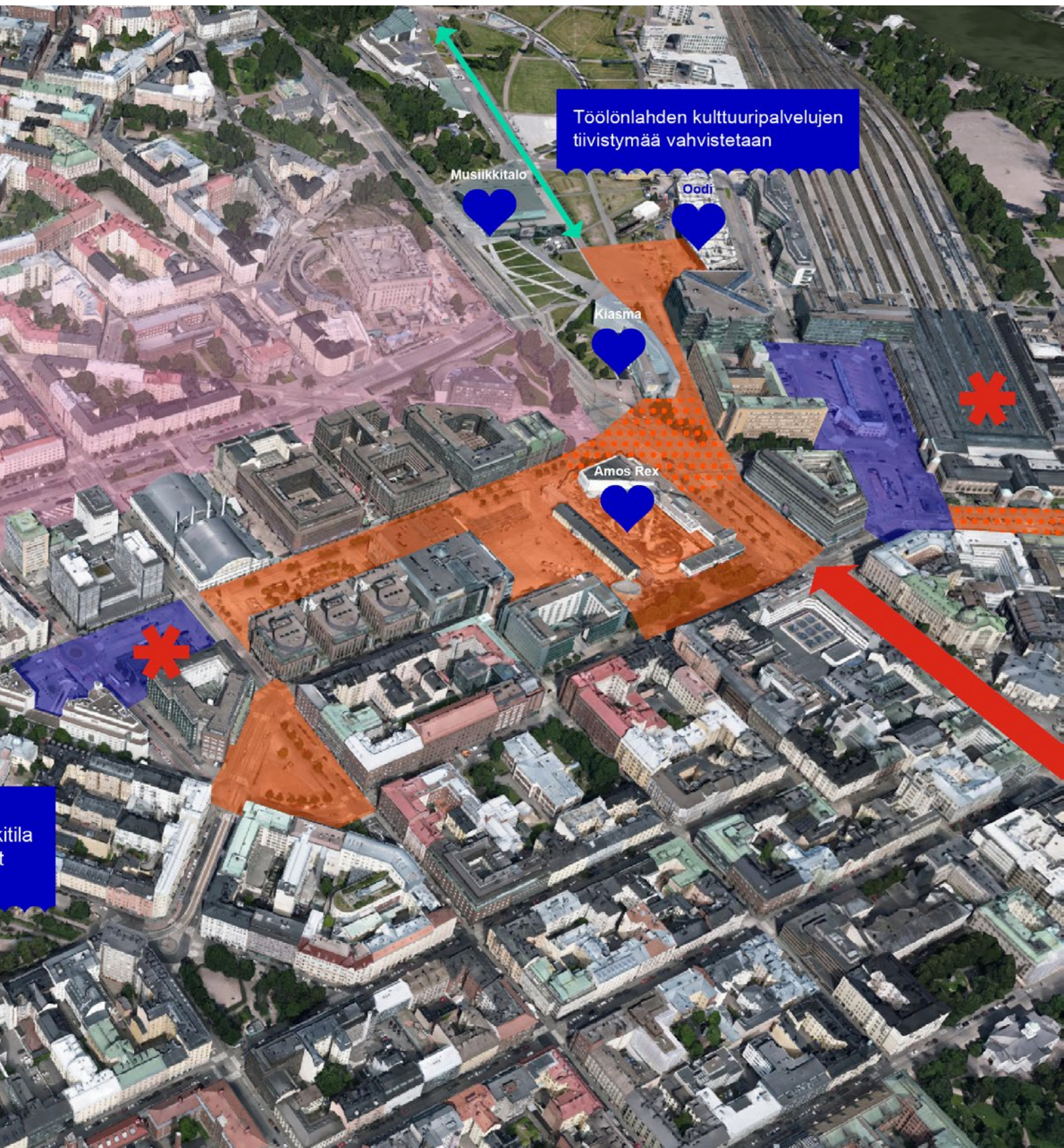
Kuva: Mikko Uro

Baanan ja Rautatiekatujen ympäristön maankäytön kehittäminen / sujuvat yhteydet alueen poikki

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33](#).

Kuva: Wasim Al-Nasser

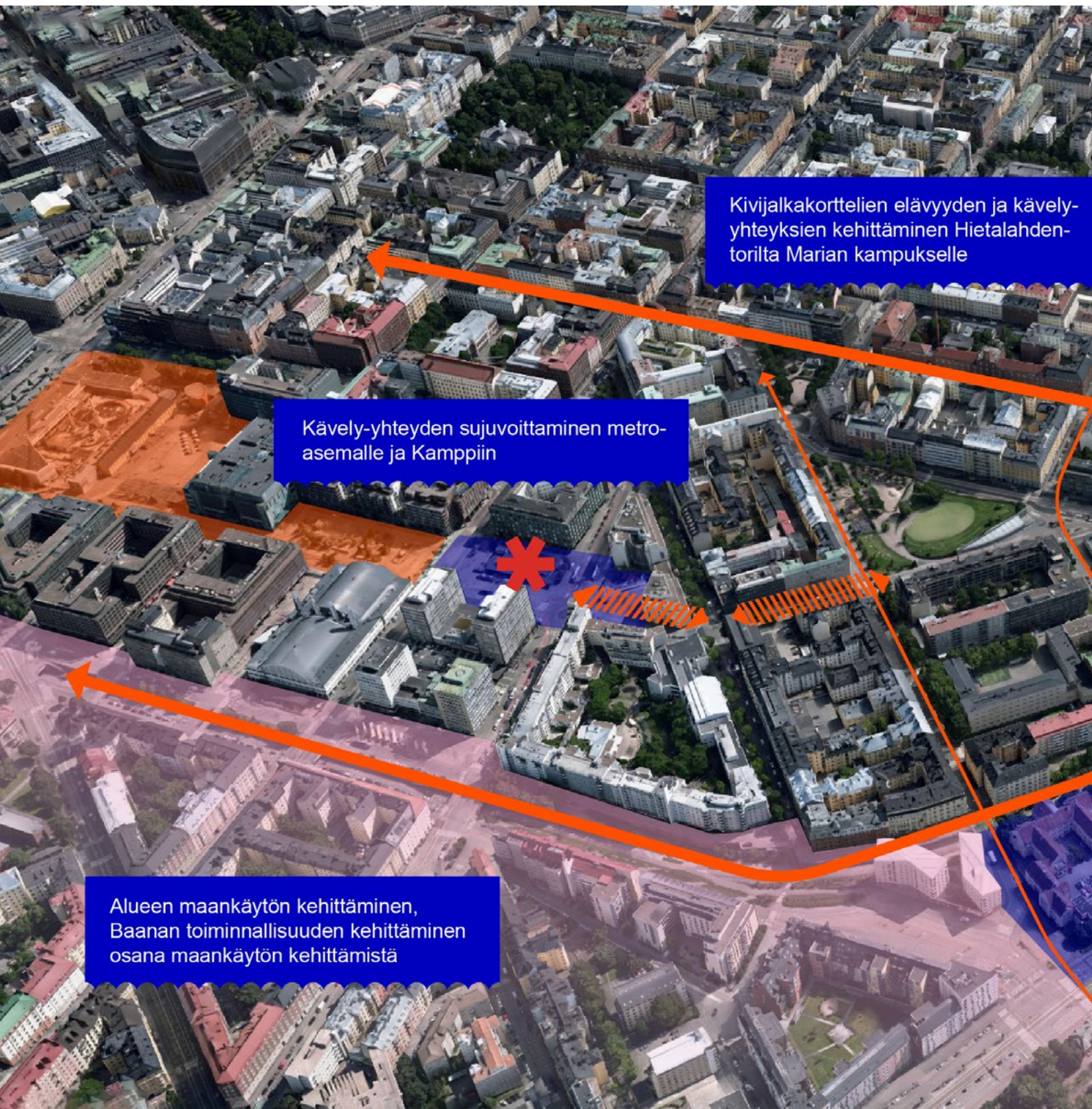

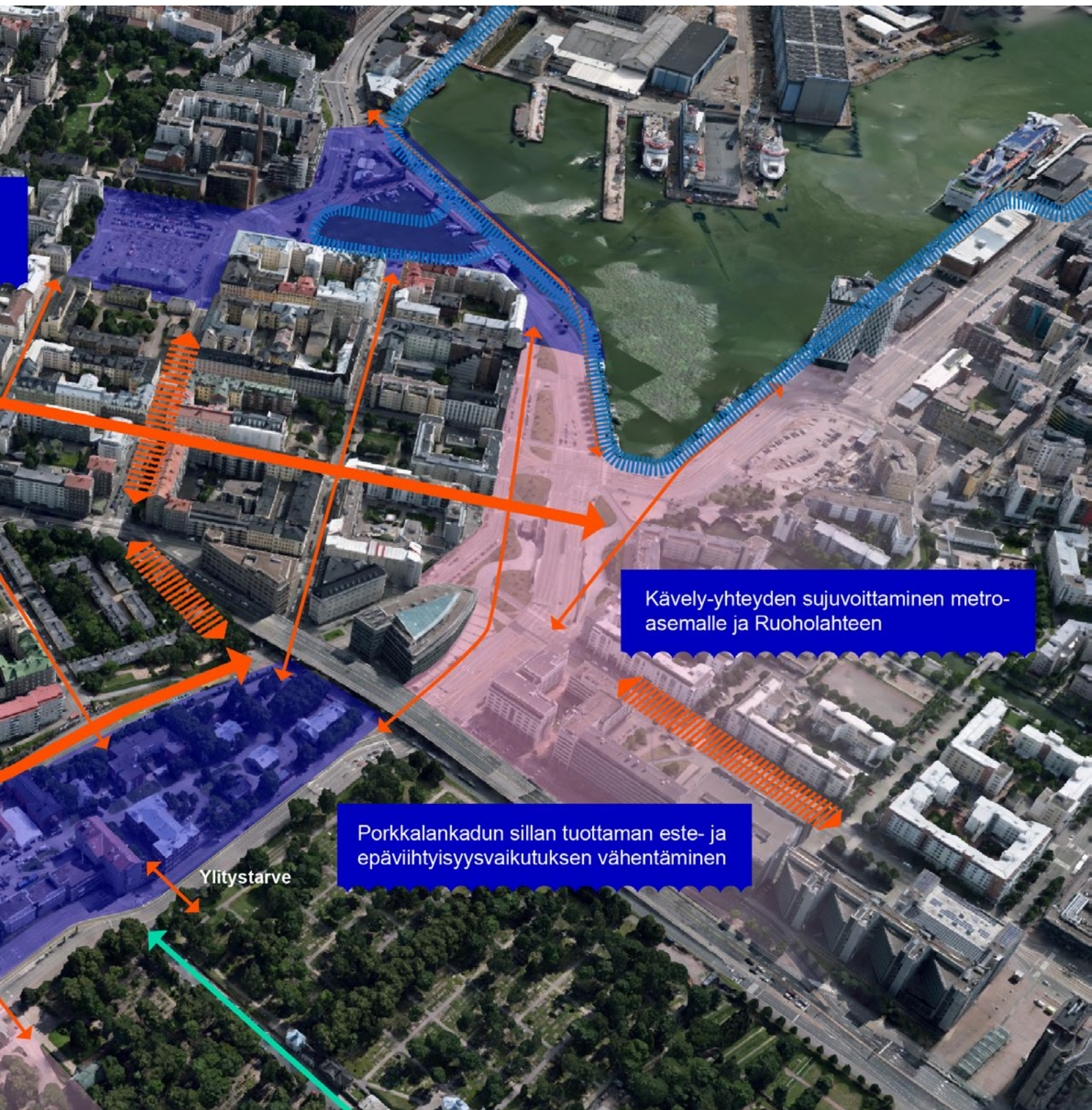
Kuva: AOR Arkkitehdit

3.3.8 Marian kampuksen liittäminen osaksi liikekeskustaa

- Käveltävä keskusta jatkuu ydinkeskustasta Marian kasvuyrityskampukselle ja Ruoholahteen.
- Toiminnallisesti sekoittuneen rakenteen tavoitteet, merkittävän työpaikkavyöhykkeen jatkuminen Kampista Ruoholahteen, toimitilojen säilyminen alueella tukee alueen kehittymistä.
- Baanan ympäristön kehittäminen ja yhteyksien vahvistaminen tukee alueen liittymistä ydinkeskustaan.
- Marian kasvuyrityskampuksen kehittäminen toteuttaa tavoitteita, mm. toimenpiteet: työpaikat, kivijalka, kulkuyhteydet korttelin läpi.
- Ruoholahden metroasemalle kulkuyhteys?
- Sujuva kävely Kamppiin myös korttelirakenteessa Baanan lisäksi (kävelyn jatkuvuus, ylitykset).
- Mechelininkadun ylitys Hietaniemen suuntaan
- Länsi-Baanan alikulkuyhteys, toteutus?

Kaupunkirakenteen ja yhteyksien jatkuminen entisten reuna-alueiden yli Ruoholahteen ja Jätkäsaareen

Kävely-yhteyden sujuvoittaminen metro-
asemalle ja Ruoholahteen

Porkkalankadun sillan tuottaman este- ja
epäviihtyisyysvaikutuksen vähentäminen

Ylitystarve

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33](#).

3.3.9 Hietalahdenrannan liittäminen osaksi liikekeskustaa, Bulevardin kehittäminen

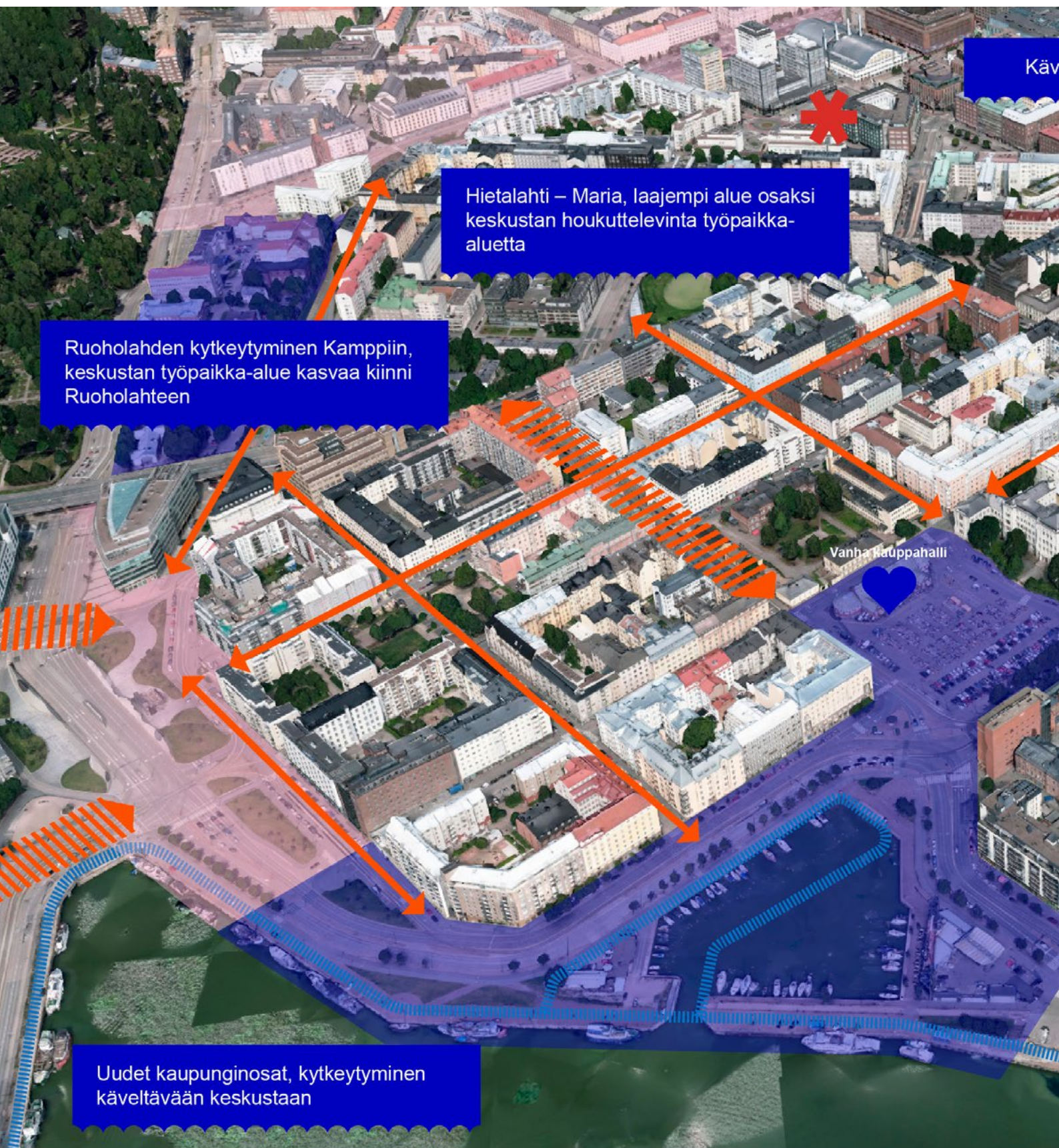
- Hietalahdenrannan kehittämishankkeessa olennaista pääkonttoritasoisten sijaintipaikkojen lisääminen keskustaan kansainvälisen kilpailuedun näkökulmasta, hanke voi toimia alueen muun kehityksen katalyyttinä. Edellytyksenä hankkeelle on meren äärellä olevat, aktiiviset ja houkuttelevat kivijalan palvelut ja julkiset kaupunkitilat, jotka Hietalahdentorin ja Bulevardin kautta kytkeytyvät ydinkeskustaan. Sijainti Bulevardin päätteellä edellyttää kaupunkikuvan arvoja kunnioittamista.
- Bulevardin liikennejärjestelyjen tarkastelu myös osana Hietalahdenrannan kehittämistä.
- Bulevardin pääte ja tori, olennaisena osana kehittämisvaraukseen liittyvää suunnittelua.
- Kadun peruskorjaus noin 2026, muut toiminnalliset muutostarpeet, kytkettävä samaan aikatauluun.
- Kadun historiallisen kaupunkikuvan arvot (erityisesti Bulevardin katupuut) etusijalla kaikissa muutoksissa, ympäristöhistoriallisen selvityksen linjauksia soveltaen.
- Kadun roolia kehitettävä kestävä liikumisen ja viihtyisän oleskelun alueena. Kadun poikkileikkaus, on pohdittava, kuinka toiminnat jaetaan tulevaisuudessa, kävelyille ja liiketilojen ”ulostulolle” tarvitaan lisää tilaa, kuinka pyöräilyn olosuhteita voidaan parantaa.
- Raitioliikenne on olennainen osa Bulevardia. Bulevardi tulee myös olemaan Hernessaaren kaupunginosan tärkein joukkoliikennereitti ja siksi raitioliikenteen toimivuus on tärkeää. Sujuvuuden parantamisen lisäksi tutkitaan pidempien pysäkkien mahdollisuuksia Bulevardilla.
- Erottajan ympäristön kävelyolosuhteiden ja niiden jatkuvuuden parantaminen (reitit, ylitykset jne.), kävelyvirrat luontevasti Bulevardille.
- Keskustan tärkeä kohde myös matkailijoille, Bulevardilla useita hotelleja.
- Toiminnallisen monipuolisuuden säilyttäminen ensiarvoista, samoin kivijalkojen liiketilat.
- Aleksanterinteatterin eduspiha mahdollista kehittää kaupunkiaukiona.

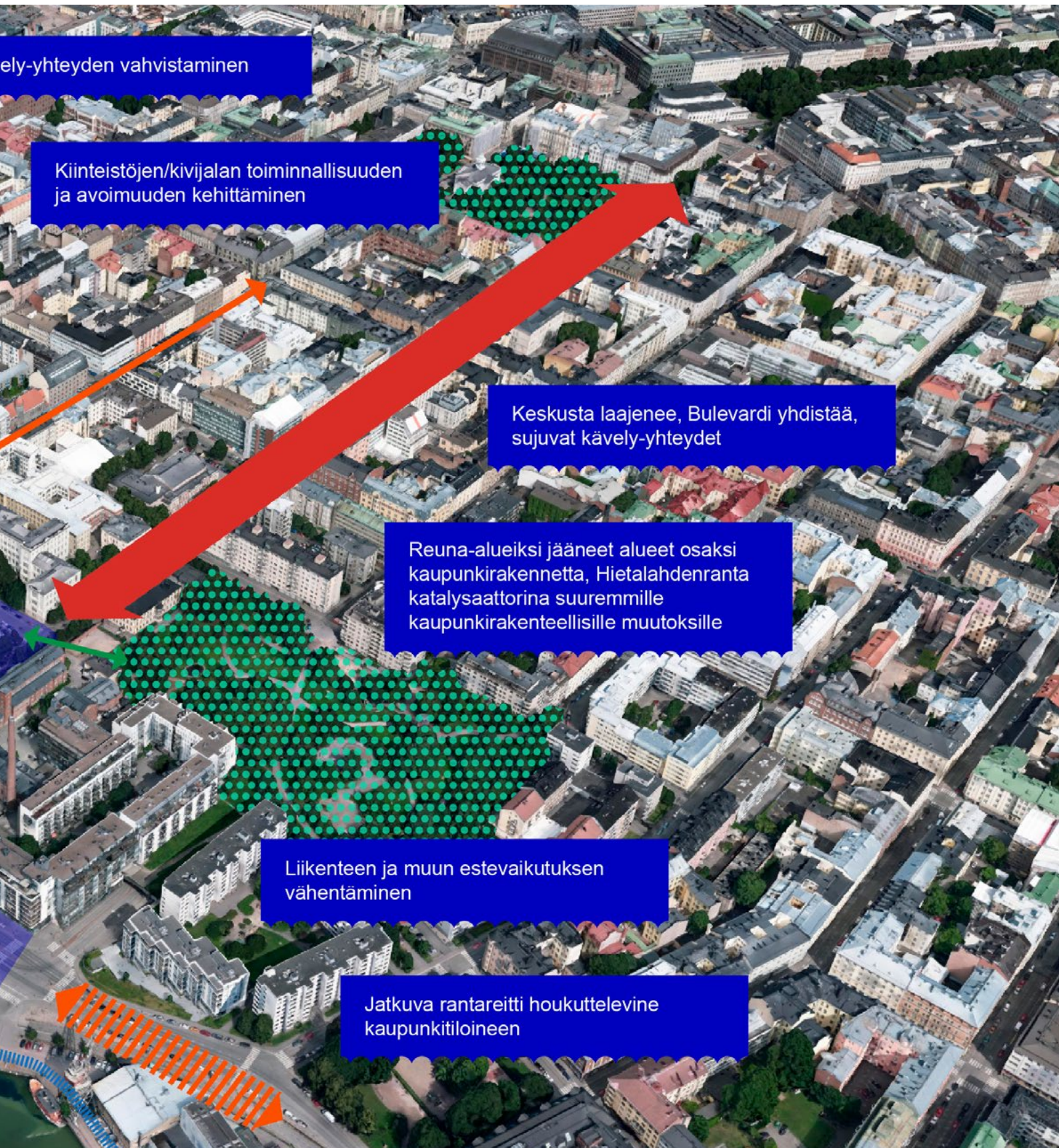

Kuvat: Schauman Nordgren Architects, MASU Planning & WSP

Hietalahdenrannan liittäminen osaksi liikekeskustaa, Bulevardin kehittäminen

Kävely-yhteyden vahvistaminen

Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen

Keskusta laajenee, Bulevardi yhdistää, sujuvat kävely-yhteydet

Reuna-alueiksi jääneet alueet osaksi kaupunkirakennetta, Hietalahdenranta katalysaattorina suuremmille kaupunkirakenteellisille muutoksille

Liikenteen ja muun estevaikutuksen vähentäminen

Jatkuva rantareitti houkuttelevine kaupunkitiloineen

Karttamerkintöjen selitykset [sivulla 33](#).

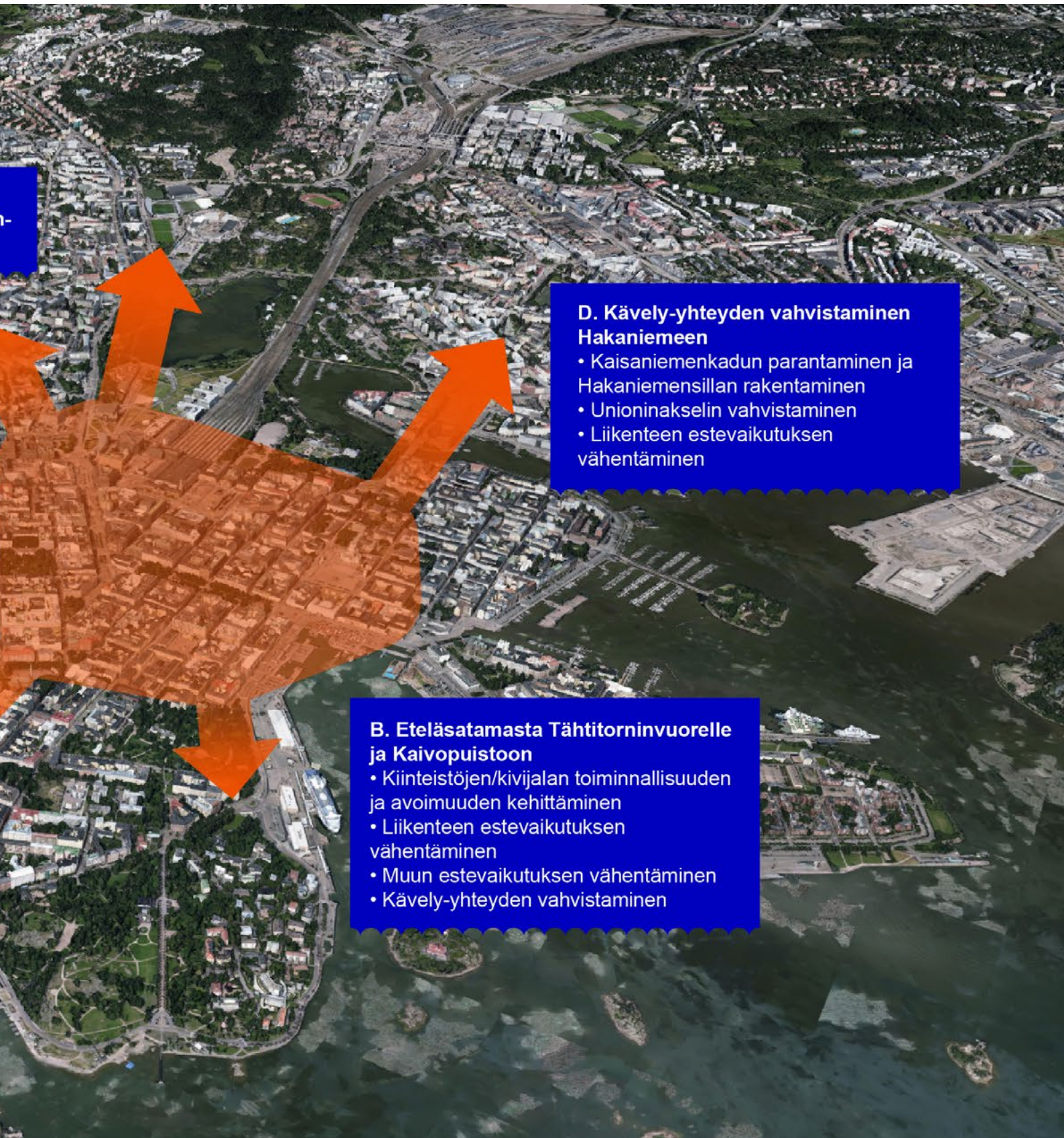
3.3.10 Vaalittavat ja vahvistettavat kävely-yhteydet kävelykeskustaa laajentaen

- Liikenteen estevaikutuksen vähentäminen
- Muun estevaikutuksen vähentäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen
- Tarvittavan opastuksen suunnittelu

A. Kävely-ympäristön ja yhteyksien kehittäminen Mannerheimintien suunnassa pohjoiseen ja Töölönlahdelle

C. Viiskulmasta Merisatamanrantaan Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen

- Liikenteen estevaikutuksen vähentäminen
- Muun estevaikutuksen vähentäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen

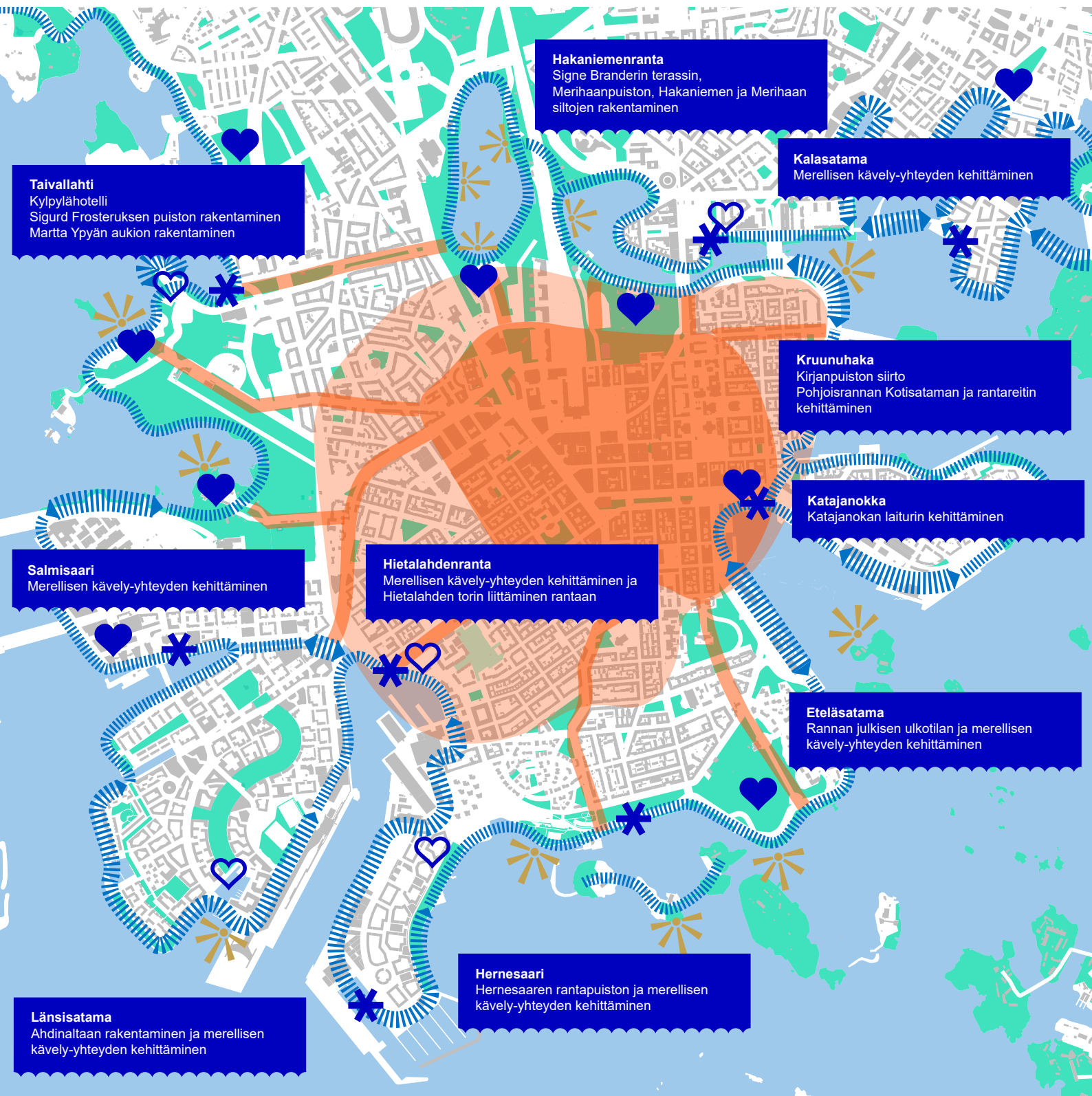
D. Kävely-yhteyden vahvistaminen Hakaniemeen

- Kaisaniemenkadun parantaminen ja Hakaniemensillan rakentaminen
- Unioninakselin vahvistaminen
- Liikenteen estevaikutuksen vähentäminen

B. Eteläsatamasta Tähtitorninvuorelle ja Kaivopuistoon

- Kiinteistöjen/kivijalan toiminnallisuuden ja avoimuuden kehittäminen
- Liikenteen estevaikutuksen vähentäminen
- Muun estevaikutuksen vähentäminen
- Kävely-yhteyden vahvistaminen

3.3.11 Rantareitin jatkuvuuden vahvistaminen ja julkisen ulkotilan kehittäminen

Nykyiset ja vahvistettavat kävelyreitit kohokohtineen ja toimintoineen jatkavat käveltävää keskustaa, ja liittävät kantakaupunkia ydinkeskustaan.

Ydinkeskusta

Käveltävä keskusta

Tärkeimmät kävely-yhteydet ydinkeskustasta rantareitille

Merellinen kävely-yhteys rannan tuntumassa tai sen läheisyydessä

Vahvistettava merellinen kävely-yhteys

Vetovoimakohta rantareitillä

Kehitettävä vetovoimakohta rantareitillä

Vesiliikenteen solmukohta

Helsingille tyypillinen maisemanäkymä rantareitillä

3.4 Päätöksenteko ydinkeskustan maankäytön kehityskuvaan liittyen

Kaupunginhallitus 25.1.2021: Kaupunkistrategian kärkihankkeen kävelykeskustan laajentaminen ja maanalainen kokoojakatu jatkosuunnitteluperiaatteet

Kaupunginhallitus päätti kaupunkistrategian 2017-2021 kärkihankkeen Kävelykeskustan laajentaminen ja maanalainen kokoojakatu jatkosuunnittelun osalta seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyi esityslistalta ilmenevät periaatteet ja toimenpiteet kävelykeskustan laajentamiseen tähtäävän jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kaupunginhallitus totesi, ettei maanalaisen kokoojakadun suunnittelua jatketa.

Kantakaupungin satamien liikenteellisiä järjestelyjä koskevat jatkosuunnitteluperiaatteet esitellään kaupunginvaltuustolle erillisen satamatoimintojen uudelleenjärjestelyitä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohtia Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa koskevan periaatepäätöksen yhteydessä.

Kävelykeskustaa ja käveltävää keskustaa laajennetaan kunnianhimoisesti. Jatkosuunnitteluun otetaan mukaan Esplanadien alue, joiden osalta tehdään analyysi mahdollisista eri vaihtoehdoista niin kaistojen määrän kuin logistiikkaan ja pysäköintiin liittyvän tilan osalta. Analyysissa huomioidaan jo 2016 virkamiesselvitysten kohteena olleet kaksi mallia, joissa toisessa Pohjois- ja Eteläesplanadi ovat molemmat yksikaistaisia ja toisessa Pohjoisesplanadi kokonaan kävelykatu. Analyysin pohjalta linjataan ratkaisut syksyllä 2021. Samassa yhteydessä linjataan valmistelun pohjalta käveltävän keskustan seuraavat vaiheet.

Käveltävän keskustan seuraavia vaiheita valmistellaan siten, että tarkastelualue on laaja, jotta voidaan valita parhaimmat ideat toteutukseen ja aikatauluttaa ne vaiheittain toteutettavaksi siten, että ensimmäisten osien onnistumisia voidaan analysoida ja käyttää seuraavien vaiheiden toteutuksessa. Kävelykeskustan valmistelussa painotetaan luonnollisia kävelyreittejä, keskeisiä pysähtymispaikkoja ja niiden välisiä yhteyksiä, kävelykeskustan luomaa kaupallista potentiaalia, jota kussakin kohteessa kävelykadut tai käveltävyyden parantaminen tuovat. Suunnittelussa huomioidaan liikenteen kokonaistoimivuus.

Työn pohjalta laaditaan suunnitelma, joka voidaan aikatauluttaa ja jota voidaan toteuttaa useammassa vaiheessa.

Tarkasteltavia alueita ovat Iso Roobertinkadulta Erottajalle ja Mannerheimintien alkuun sijoittuva vyöhyke, Mannerheimintien alku-pää ja ne kantakaupungin muut kadut, joilla kaupallinen potentiaali ja potentiaali viihtyisyyden lisäämiseksi on nostettavissa parhaiten käveltävyyden edistämiseksi.

Suunnitelmaan voidaan laatia osia, joiden toteutus ei ole ympärivuotista vaan koskee erityisesti kesäkautta tai muita rajattuja aikoja. Suunnitelmassa hyödynnetään työtä, jota on tehty kokeilujen ja väliaikaisten kävelyalueiden kehittämiseksi vuoden 2020 aikana. Suunnittelussa voidaan käyttää myös kilpailuja suunnittelun välineenä ja kiinteistönomistajat ja liikkeet otetaan mukaan suunnitteluun.

Helsingin keskustavisio - linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa

Kaupunginhallitus hyväksyi liitteen (nro 1) mukaisen 29.9.2020 päivätyn Helsingin keskustavision - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa maankäytön ja liikkumisen jatkosuunnittelun pohjaksi. Ohjeellisina noudatettavat linjaukset toimivat maankäytön suunnittelun lähtökohtana koskien kantakaupungin ja keskustan kortteleita sekä puisto- ja katualueita.

Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että keskustavision eteenpäin viemisessä huomioidaan kävelykeskustan kunnianhimoisesta suunnittelusta tehdyt kaupunginhallituksen päätökset.

ELMA – Elinkeinopoliittiset tavoitteet maankäytölle

Kaupunginhallituksen elinkeinojaoston 14.3.2022 hyväksymien maankäytön elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukaan Helsinki haluaa edistää monipuolisia sijoitusmahdollisuuksia yrityksille, tukea innovaatioita ja kestäväää kasvua, kehittää yritysmuotoisia palveluprosesseja sekä lisätä elämyksellisyyttä ja tapahtumallisuutta kaupungissa.

Lähteet

Helsingin kaupunki (2022). ELMA - Elinkeinopoliittiset tavoitteet maankäytölle. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2021). Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategia 2021-2015. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2021). Perusteet Kruunusillat-hankkeen raitiotieosuuden enimmäishinnan korotukselle, kesäkuu 2021. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2020). Helsingin keskustavisio - Linjauksia maankäytön ja liikenteen suunnittelulle kantakaupungissa. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2020). Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma. *Kaupunki-ympäristön julkaisu* 2020:11. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2019). Millainen on tulevaisuuden kantakaupunki? Keskustavision vuorovaikutuksen kuvaus. [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2016). Helsingin viherympäristön kehittämissuunnitelma (VISTRA osa II). [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupunki (2016). Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava. [\[linkki\]](#)

Kuvat:

Helsinki Material Bank -kuvakirjasto [\[linkki\]](#)

Helsingin kaupungin aineistopankki [\[linkki\]](#)

Unsplash -kuvakirjasto [\[linkki\]](#)

Ilmakuvien pohjana käytetty Helsingin kaupungin kolmioverkkomalli perustuu vuonna 2017 otettuihin ilmakuviin.

Helsinki